

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร จังหวัดสระบุรี
ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69
(พฤศจิกายน 2568 - เมษายน 2569)

จัดทำโดย :

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดสระบุรี
กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี
ศาลากลางจังหวัดสระบุรี ชั้น 2 (ฝั่งทางรถไฟ)
ตำบลตะกุด อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี 18000

0 3634 0740

Saraban_sri@opsmoac.go.th

คำนำ

สถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้งเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่มีความเสี่ยงของจังหวัดสระบุรี ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน พื้นที่การเกษตรและผลผลิตการเกษตรได้รับความเสียหาย ซึ่งหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และฟื้นฟูเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมาโดยตลอดในช่วงที่ผ่านมา

ดังนั้น เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในระยะต่อไป สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี ในฐานะศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จึงได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร จังหวัดสระบุรี ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 (พฤศจิกายน 2568 - เมษายน 2569) ที่สอดคล้องกับมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ แผนการบริหารจัดการน้ำและเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 ของกรมชลประทาน แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี พ.ศ. 2564 - 2570 และแผนเผชิญเหตุภัยแล้ง จังหวัดสระบุรี ปี 2568 ของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เสริมกำลังและบูรณาการปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี
ธันวาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	ง
1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสระบุรี	1
1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์	1
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน	1
1.3 ลักษณะภูมิอากาศ	2
1.4 อุณหภูมิ	2
1.5 ปริมาณน้ำฝน และปริมาณฝนสะสมรายเดือน	2
1.6 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำ	4
1.7 ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี	8
2. กรอบการดำเนินงานตามแผนป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้ง ปี 2568/69	11
2.1 หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	11
2.2 แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย	12
2.3 ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	13
2.4 กลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร	14
2.5 แนวโน้มสถานการณ์	19
2.6 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69	21
2.7 กลไกการบริหาร	27
3. กระบวนการแจ้งเตือน	28
3.1 การแจ้งเตือนภัยและการประเมินสถานการณ์	28
3.2 การปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	29
4. สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังด้านการเกษตร ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี	30
4.1 สถิติสถานการณ์ภัยแล้ง ปี 2564 – 2568 จังหวัดสระบุรี	30
4.2 พื้นที่แล้งซ้ำซาก จังหวัดสระบุรี	30
4.3 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ด้านการเกษตร ปี 2568-2569 จังหวัดสระบุรี (รายอำเภอ)	32
4.4 การปฏิบัติการฝนหลวง ปี 2568 จังหวัดสระบุรี	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69	34
5.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง จังหวัดสระบุรี	34
5.2 สถานการณ์ด้านข้าว	35
5.3 นโยบาย มาตรการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง ปี 2568/69	36
5.4 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชช่วงฤดูแล้งในเขตชลประทาน ในช่วงฤดูแล้ง	40
6. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี	43
6.1 พื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2567/68 รอบที่ 2 รายชนิด รายอำเภอ	43
6.2 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปีการผลิต 2568/68 จังหวัดสระบุรี รายอำเภอ	43
7. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี	44
7.1 แผนเผชิญเหตุภัยแล้ง จังหวัดสระบุรี ปี 2568	44
7.2 การจัดการในภาวะฉุกเฉิน	47
7.3 การเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้งด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี	49
8. การติดตามและประเมินผล	55
9. บัญชียานพาหนะ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้	56
10. การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส่วนกลางและภูมิภาค)	57
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 525/2567 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2567 เรื่อง จัดตั้งศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด	60
ภาคผนวก ข หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0212/ว 3979 ลงวันที่ 25 กันยายน 2567 เรื่อง แนวทางการให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563	63
ภาคผนวก ค ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568	69
ภาคผนวก ง แผนการจัดสรรน้ำรายสัปดาห์ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา จากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 (ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2568 ถึงเดือนเมษายน 2569)	71
ภาคผนวก จ แผนผังสภาพการจัดสรรน้ำของลุ่มน้ำเจ้าพระยา ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 (ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2568 ถึง 30 เมษายน 2569)	73
ภาคผนวก ฉ ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก 2568/69	75
ภาคผนวก ช ขั้นตอนการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ปี 2568 และแผนผังแสดงขั้นตอนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร	77
ภาคผนวก ซ สรุปบัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ ที่พร้อมใช้งาน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสระบุรี	80

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ปริมาณน้ำฝน ปี 2558 – ปัจจุบัน	2
ตารางที่ 2 ปริมาณน้ำฝนสะสมรายเดือน ปี 2567 และ 2568	3
ตารางที่ 3 สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จังหวัดสระบุรี	6
ตารางที่ 4 ข้อมูลบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล ปี 2568 จังหวัดสระบุรี	8
ตารางที่ 5 การใช้ประโยชน์ที่ดินและสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี	8
ตารางที่ 6 การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2568/69 จังหวัดสระบุรี	9
ตารางที่ 7 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านปศุสัตว์ของจังหวัดสระบุรี ปี 2568	10
ตารางที่ 8 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านประมงของจังหวัดสระบุรี ปี 2568	10
ตารางที่ 9 องค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์	12
ตารางที่ 10 บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	15
ตารางที่ 11 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69	21
ตารางที่ 12 สถิติสถานการณ์ภัยแล้ง ปี 2564 – 2568 (ปัจจุบัน) จังหวัดสระบุรี	30
ตารางที่ 13 พื้นที่แล้งซ้ำซาก จังหวัดสระบุรี (ปรับปรุงข้อมูล ปี 2567)	30
ตารางที่ 14 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งด้านการเกษตร ปี 2568-2569 จังหวัดสระบุรี (รายอำเภอ)	32
ตารางที่ 15 การขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่จังหวัดสระบุรี ปี 2568	33
ตารางที่ 16 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง จังหวัดสระบุรี	34
ตารางที่ 17 ข้อมูลเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านข้าว ปีการเพาะปลูก ปี 2568/69 (รวมทั้งประเทศ)	35
ตารางที่ 18 พื้นที่ปลูกข้าวจากผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เปรียบเทียบกับพื้นที่ปลูกข้าว จากข้อมูลดาวเทียมข้าวนาปี ปีการเพาะปลูก 2568/69 รายจังหวัดภาคกลาง	36
ตารางที่ 19 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ทั้งประเทศ	37
ตารางที่ 20 สถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ภาคกลาง พื้นที่ลุ่มเจ้าพระยา และแม่กลอง และพื้นที่นอกกลุ่มเจ้าพระยาและแม่กลอง	38
ตารางที่ 21 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการขนาดใหญ่ ในช่วงฤดูแล้งปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี	40
ตารางที่ 22 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการขนาดกลางและแหล่งน้ำธรรมชาติ ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 23 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการขนาดใหญ่ ขนาดอื่นๆ และแหล่งน้ำธรรมชาติ ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี	41
ตารางที่ 24 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน จากอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 – 30 เมษายน 2568)	42
ตารางที่ 25 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 รายโครงการ จังหวัดสระบุรี (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569)	42
ตารางที่ 26 พื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2567/68 รอบที่ 2 จังหวัดสระบุรี	43
ตารางที่ 27 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปีการผลิต 2567/68 จังหวัดสระบุรี (รายอำเภอ)	44
ตารางที่ 28 การเตรียมความพร้อมรับมือและมาตรการดำเนินการ	44
ตารางที่ 29 การติดตามและรายงานผล	55
ตารางที่ 30 การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	57
ตารางที่ 31 รายชื่อและโทรศัพท์ติดต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดสระบุรี	58

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1	แผนที่จังหวัดสระบุรี
แผนภาพที่ 2	ข้อมูลแหล่งน้ำและระบบชลประทานจังหวัดสระบุรี
แผนภาพที่ 3	แผนที่การดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-2567 จังหวัดสระบุรี
แผนภาพที่ 4	วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
แผนภาพที่ 5	สถานการณ์เอลนีโญ/ลานีญา เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568
แผนภาพที่ 6	การเข้าสู่ฤดูหนาว ปี 2568
แผนภาพที่ 7	มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69
แผนภาพที่ 8	กระบวนการแจ้งเตือน
แผนภาพที่ 9	พื้นที่แล้งซ้ำซาก จังหวัดสระบุรี (ปรับปรุงปี 2567)
แผนภาพที่ 10	รายงานสถานการณ์ด้านข้าว (กรมการข้าว)
แผนภาพที่ 11	องค์กรปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน จังหวัดสระบุรี

- พื้นที่ราบลุ่ม ได้แก่ บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่ทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัด บางส่วนอยู่ตอนกลางและตอนใต้ เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบลุ่มเจ้าพระยา มีอาณาเขตอยู่ในพื้นที่อำเภอต่างๆ ได้แก่ อำเภอเมืองสระบุรี บางส่วนของอำเภอหนองแค อำเภอหนองแซง อำเภอบ้านหมอ อำเภอเสาไห้ อำเภอวิหารแดง อำเภอหนองโดน และอำเภอดอนพุด โดยพื้นที่ส่วนนี้มีเนื้อที่ประมาณ ร้อยละ 60 ของเนื้อที่จังหวัด

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ ฤดูกาลของจังหวัดสระบุรี ออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

1) **ฤดูร้อน** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ มีสภาวะอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป มีอากาศร้อนและแห้งแล้ง ซึ่งบางครั้งอาจมีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีน แผ่ลงมาปกคลุมถึงประเทศไทยตอนบน ทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เรียกว่า พายุฤดูร้อน โดยอากาศร้อน อุณหภูมิระหว่าง 35.0 – 39.9 องศาเซลเซียส และอากาศร้อนจัด อุณหภูมิตั้งแต่ 40.0 องศาเซลเซียส ขึ้นไป

2) **ฤดูฝน** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม เมื่อลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และร่องความกดอากาศต่ำพัดผ่าน ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป ในช่วงปลายเดือนมิถุนายนจะมีฝนลดลงระยะหนึ่ง เรียกว่า ฝนทิ้งช่วง อาจนาน 1-2 สัปดาห์ หรืออาจรุนแรง และมีฝนตกน้อยนานนับเดือน ต่อมาในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม จะมีฝนตกชุกต่อเนื่องและปริมาณฝนเพิ่มขึ้น การเริ่มต้นฤดูฝนอาจจะช้าหรือเร็วกว่ากำหนดได้ประมาณ 1-2 สัปดาห์ (ฝนตกหนัก ปริมาณฝนระหว่าง 35.1 – 90.0 มิลลิเมตร, ฝนตกหนักมาก ปริมาณฝนตั้งแต่ 90.1 มิลลิเมตร ขึ้นไป)

3) **ฤดูหนาว** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุม ตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมนาน 1-2 สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวน ไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง โดยเฉพาะบริเวณภาคกลางตอนล่างและภาคตะวันออกจะเริ่มมีอากาศเย็นช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4 อุณหภูมิ

จังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดภาคกลาง ปกติมีอุณหภูมิค่อนข้างสูง มีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 20 – 37 องศาเซลเซียส ซึ่งในเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัดที่สุดในรอบปี ส่วนฤดูหนาวอากาศจะหนาวที่สุดในเดือนธันวาคม

1.5 ปริมาณน้ำฝน และปริมาณฝนสะสมรายเดือน

1.5.1 ปริมาณน้ำฝน

จากข้อมูลปริมาณฝนในจังหวัดสระบุรี ย้อนหลัง 10 ปี (ปี 2558 – ปัจจุบัน) พบว่า ปีที่มีฝนตกมากที่สุด คือ ปี 2565 ปริมาณน้ำฝน 1,300.5 มิลลิเมตร จำนวนวันที่มีฝนตก 113 วัน และปีที่มีฝนตกน้อยที่สุด คือ ปี 2562 ปริมาณน้ำฝน 790.1 มิลลิเมตร จำนวนวันที่มีฝนตก 84 วัน สำหรับในปี 2568 ข้อมูล วันที่ 21 พฤศจิกายน 2568 พบว่า จังหวัดสระบุรี มีปริมาณน้ำฝน 949.6 มิลลิเมตร และจำนวนวันที่มีฝนตก 107 วัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปริมาณน้ำฝน ปี 2558 – ปัจจุบัน

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่มีฝนตก (วัน)
2558	1,185.1	100
2559	1,140.2	98
2560	1,282.4	113

ตารางที่ 1 ปริมาณน้ำฝน ปี 2558 – ปัจจุบัน (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)
2561	1,283.0	111
2562	790.1	84
2563	904.4	87
2564	1,282.6	106
2565	1,300.5	113
2566	904.4	93
2567	1,313.5	95
2568	949.6	107

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2568

1.5.2 ปริมาณฝนสะสมรายเดือน

ปริมาณฝนสะสมรายเดือนของจังหวัดสระบุรี ปี 2568 เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2567 (เดือนพฤศจิกายน 2568) พบว่า ในปี 2568 มีปริมาณฝนสะสมรายเดือนเฉลี่ยน้อยกว่า ปี 2567 ปริมาณ 33.03 มิลลิเมตร โดยในปี 2568 มีปริมาณฝนสะสมรายเดือนเฉลี่ย 86.33 มิลลิเมตร สำหรับปี 2567 มีปริมาณสะสมรายเดือนเฉลี่ย 119.36 มิลลิเมตร โดยในปี 2567 เดือนที่มีปริมาณฝนสะสมมากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม ปริมาณ 404.6 มิลลิเมตร และเดือนที่มีปริมาณฝนสะสมน้อยที่สุด มีจำนวน 3 เดือน คือ 0.0 มิลลิเมตร ได้แก่ เดือนมกราคม เดือนกุมภาพันธ์ และเดือนเมษายน สำหรับในปี 2568 เดือนที่มีปริมาณฝนสะสมมากที่สุด คือ เดือนพฤษภาคม ปริมาณ 178.2 มิลลิเมตร และเดือนที่มีปริมาณฝนสะสมน้อยที่สุด จำนวน 2 เดือน คือ 0.0 มิลลิเมตร เดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปริมาณฝนสะสมรายเดือน ปี 2567 และ ปี 2568

เดือน	ปี 2567 (มิลลิเมตร)	ปี 2568 (มิลลิเมตร)
มกราคม	0.0	0.0
กุมภาพันธ์	0.0	0.0
มีนาคม	75.1	1.7
เมษายน	0.0	46.3
พฤษภาคม	264.2	178.2
มิถุนายน	91.4	53.8
กรกฎาคม	163.5	119.8
สิงหาคม	404.6	144.1
กันยายน	183.1	161.3
ตุลาคม	89.0	66.6
พฤศจิกายน	42.1	177.8
ธันวาคม	0.5	-

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2568

1.6 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำ

1.6.1 ลำน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดสระบุรี อยู่ในเขตลุ่มน้ำ 3 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำบางปะกง (ตามการแบ่งลุ่มน้ำหลักของประเทศไทยโดยคณะกรรมการอุทกวิทยาแห่งชาติ) ประกอบด้วย

- **ลุ่มน้ำป่าสัก** มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่จังหวัด โดยอยู่บริเวณทิศเหนือของจังหวัด มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำป่าสัก มีต้นน้ำมาจากจังหวัดเลย ไหลเข้าสู่เขตจังหวัดลพบุรีที่อำเภอชัยบาดาล แล้วไหลเข้าอ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จากนั้นไหลเข้าสู่จังหวัดสระบุรี ผ่านอำเภอมวกเหล็ก อำเภอวังม่วง อำเภอแก่งคอย อำเภอเมือง และอำเภอเสาไห้ ก่อนบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมความยาวที่ไหลผ่านจังหวัดสระบุรี 79 กิโลเมตร และมีห้วยมวกเหล็กเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำป่าสัก

- **ลุ่มน้ำเจ้าพระยา** มีพื้นที่ร้อยละ 25 ของพื้นที่จังหวัด บริเวณอำเภอคอนสาร อำเภอหนองโดน และอำเภอบ้านหมอ และมีลำคลองหลายสายที่เป็นสาขาของแม่น้ำเจ้าพระยา

- **ลุ่มน้ำบางปะกง** มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัด บริเวณอำเภอแก่งคอย มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ คือ คลองบ้านนา ต้นน้ำเกิดจากเขาใหญ่ ไหลผ่านอำเภอแก่งคอย และบรรจบกับแม่น้ำนครนายกที่อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดสระบุรีมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำป่าสัก มีแม่น้ำ ห้วย ลำคลอง 513 สาย ซึ่งในจำนวนนี้มีที่ใช้งานได้ในฤดูแล้ง 493 สาย มีหนอง บึง 59 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ ในฤดูแล้ง 52 แห่ง มีน้ำพุ น้ำซับ 13 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง 13 แห่ง และอื่นๆ 63 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ ในฤดูแล้ง 60 แห่ง (ข้อมูล : แหล่งน้ำระดับหมู่บ้านปี 2535 กองประสานการพัฒนาชนบท สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

แม่น้ำป่าสัก เป็นแม่น้ำสำคัญที่สุดของจังหวัด มีความยาวประมาณ 600 กิโลเมตร ไหลผ่านจังหวัดสระบุรี มีความยาวประมาณ 105 กิโลเมตร แม่น้ำป่าสักมีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาเพชรบูรณ์ เข้าเขตอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เข้าอำเภอมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอเสาไห้ ของจังหวัดสระบุรี และไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คลอง

- ห้วย (คลอง) มวกเหล็ก มีต้นกำเนิดอยู่บริเวณเทือกเขาอินทนิ อำเภอกำแพงแสน ไหลขึ้นไปทางเหนือเป็นแนวแบ่งเขตจังหวัดนครราชสีมากับจังหวัดสระบุรี ผ่านอำเภอมวกเหล็ก อำเภอวังม่วง และไหลลงสู่แม่น้ำป่าสัก

- ห้วยท่ามะปราง มีต้นกำเนิดจากบริเวณเขาไกรสีดา อยู่ในท้องที่อำเภอแก่งคอย ไหลขึ้นไปทางทิศตะวันตกไปบรรจบกับห้วยแห้ง ที่เกิดจากเทือกเขาเดียวกันที่บ้านท่ามะปราง และไหลเลยไปบรรจบห้วย (คลอง) ตะเคียน จากนั้นไหลผ่านตำบลปากเปรี้ยว อำเภอเมืองสระบุรี จึงได้ชื่อว่าคลองเปรี้ยว แล้วไหลลงสู่แม่น้ำป่าสัก

- ห้วยใหญ่ มีต้นกำเนิดอยู่ที่เขาคลองใหญ่และเขาอินทนิ ในท้องที่อำเภอแก่งคอย ไหลลงทางทิศใต้ ผ่านตำบลชะอมเข้าเขตอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ในฤดูแล้งลำน้ำนี้จะตื้นเขิน ส่วนฤดูฝนมีน้ำหลากท่วมสองฝั่งลำน้ำเกือบทุกปี

หนองบึง หนองบึงสำคัญที่มีน้ำตลอดปีในอำเภอต่างๆ ได้แก่

- (1) อำเภอวังม่วง ได้แก่ หนองมณีโชติ (ต.แสงพูน) ความจุน้ำ 120 ลบ.ม. บึงปึกสะเหยียง (ต.แสงพูน) ความจุน้ำ 970 ลบ.ม.
- (2) อำเภอหนองโดน ได้แก่ หนองแร (ต.ดอนทอง) ความจุน้ำ 8,000 ลบ.ม. หนองน้ำบุ่ง (ต.บ้านกล้วย) ความจุน้ำ 75,000 ลบ.ม.
- (3) อำเภอวิหารแดง ได้แก่ หนองปลาไหล (ต.วิหารแดง) ความจุ 600 ลบ.ม. หนองโพธิ์ (ต.หนองสรวง) ความจุน้ำ 10,000 ลบ.ม. หนองฟ้าเลื่อน (ต.หนองสรวง) ความจุน้ำ 4,400 ลบ.ม.
- (4) อำเภอแก่งคอย ได้แก่ บึงตลาดไชย (ต.สองคอน) ความจุน้ำ 24,000 ลบ.ม.
- (5) อำเภอบ้านหมอ ได้แก่ หนองหลวง (ต.บ้านครัว) ความจุน้ำ 150,000 ลบ.ม.
- (6) อำเภอเสาไห้ ได้แก่ บึงโจ้ง (ต.เมืองเก่า) ความจุน้ำ 125,000 ลบ.ม. บึงวัดเพชร (ต.บ้านยาง) ความจุน้ำ 52,500 ลบ.ม.

1.6.2 แหล่งน้ำชลประทาน

จังหวัดสระบุรีมีพื้นที่ทั้งหมด 2,235,304 ไร่ เป็นเนื้อที่เกษตรกรรม ประมาณ 694,380 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.06 ของเนื้อที่ทั้งหมด โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน 547,224 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.48 ของพื้นที่ทั้งหมด (ร้อยละ 78.81 ของพื้นที่เกษตรกรรม) และพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน 147,156 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.58 ของพื้นที่ทั้งหมด (ร้อยละ 21.19 ของพื้นที่เกษตรกรรม) และโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานชลประทานที่ 10 จำนวน 6 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการชลประทานสระบุรี 2) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโคกกะเทียม 3) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเริงราง 4) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองเพรียว-เสาไห้ 5) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาป่าสักใต้ 6) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาป่าสักชลสิทธิ์ และในความรับผิดชอบของสำนักงานชลประทานที่ 11 จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาวังสราญ

แผนภาพที่ 2 ข้อมูลแหล่งน้ำและระบบชลประทานจังหวัดสระบุรี
(ที่มา : โครงการชลประทานสระบุรี)

โครงการชลประทานที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี รวม 42 โครงการ มีปริมาณน้ำเก็บกักรวม 1,041.182 ล้าน.ลบ.ม. โดยแบ่งเป็น

- โครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน 1 โครงการ ได้แก่ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาณน้ำเก็บกักรวม 960 ล้าน.ลบ.ม.

- โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำมวกเหล็ก อ่างเก็บน้ำคำตะเคียน อ่างเก็บน้ำบ้านดง อ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว และอ่างเก็บน้ำคลองเพียว-เสาไห้ มีปริมาณน้ำเก็บกักรวม 73.182 ล้าน.ลบ.ม.

- โครงการชลประทานขนาดเล็ก 36 โครงการ มีปริมาณน้ำเก็บกักรวม 8 ล้าน.ลบ.ม.

- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวม 15 แห่ง ในพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเสาไห้ อำเภอวังม่วง และอำเภอบ้านหมอ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อสถานีสูบน้ำ	ที่ตั้ง		แหล่งน้ำ	หมายเหตุ
		ตำบล	อำเภอ		
1	บ้านหนองบัว	ตลิ่งชัน	เมืองสระบุรี	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
2	บ้านตลิ่งชัน	ตลิ่งชัน	เมืองสระบุรี	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
3	บ้านสองคอน	สองคอน	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
4	บ้านเตาปูน	เตาปูน	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
5	บ้านท่าตูม	ท่าตูม	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
6	บ้านท่าศาลา	ท่าคล้อ	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
7	บ้านท่าคล้อ	ท่าคล้อ	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
8	บ้านหมาก	บ้านยาง	เสาไห้	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
9	บ้านหินซ้อนใต้	หินซ้อน	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
10	บ้านท่าเกวียน	ท่าคล้อ	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
11	บ้านหนองกรด	แสงพัน	วังม่วง	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
12	บ้านคร้ว	บ้านคร้ว	บ้านหมอ	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
13	ท่าศาลา 2	ท่าคล้อ	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
14	บ้านท่าเตือ	หินซ้อน	แก่งคอย	แม่น้ำป่าสัก	ถ่ายโอน
15	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าศูนย์ เครือข่ายการเรียนรู้ ภูมิภาค จุฬาลงกรณ์ วิทยาลัย	ชำผักแพว	แก่งคอย	คลองบ้านดง	ยังไม่ถ่ายโอน

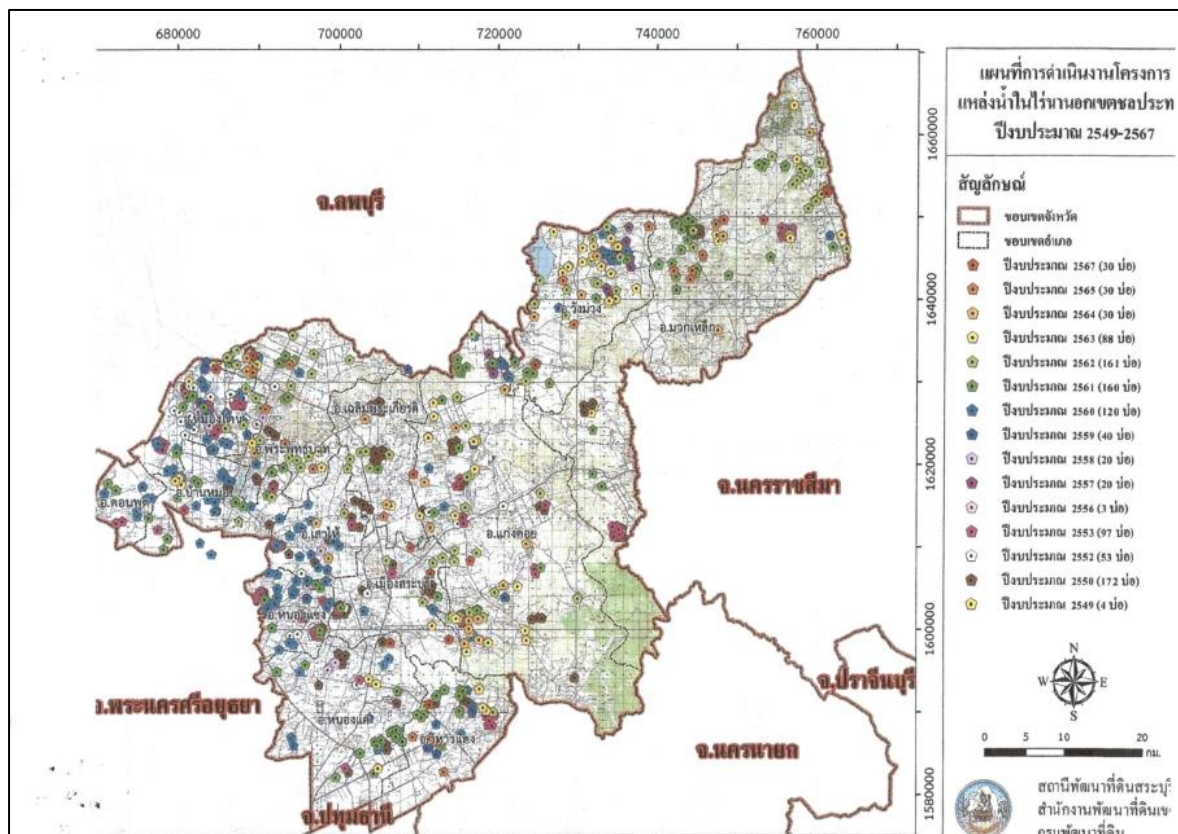
ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดสระบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2568

1.6.3 แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน

แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

จังหวัดสระบุรี มีการดำเนินโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 – 2567 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 1,058 ราย จำนวน 1,028 บ่อ ขนาดความจุ 1,260 ลบ.ม. และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีเป้าหมายเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 30 ราย (บ่อ) ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แผนที่การดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 – 2567 จังหวัดสระบุรี (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี)

บ่อบาดาล จังหวัดสระบุรี มีบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล (ข้อมูล ณ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2568) รวมทั้งสิ้น 2,260 บ่อ ปริมาณน้ำ 276,276 ลบ.ม./วัน แบ่งออกเป็น การอุปโภคบริโภค 656 บ่อ ปริมาณน้ำ 39,199 ลบ.ม./วัน ธุรกิจ 831 บ่อ ปริมาณน้ำ 162,618 ลบ.ม./วัน และเกษตรกรรม 773 บ่อ ปริมาณน้ำ 74,459 ลบ.ม./วัน โดยอำเภอที่มีบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาลมากที่สุด คือ อำเภอแก่งคอย มีบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล 528 บ่อ ปริมาณน้ำ 81,699 ลบ.ม./วัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล ปี 2568 จังหวัดสระบุรี

อำเภอ	จำนวนบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล											
	รวมทุกประเภท			อุปโภค-บริโภค			ธุรกิจ			เกษตรกรรม		
	จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ใช้จริง	จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ใช้จริง	จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ใช้จริง	จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ใช้จริง
เมืองสระบุรี	166	13,137	-	58	3,448	-	85	8,384	-	23	1,305	-
แก่งคอย	528	81,699	-	149	8,443	-	167	47,406	-	212	25,850	-
หนองแค	195	33,484	-	56	5,794	-	126	26,714	-	13	976	-
วิหารแดง	143	10,289	-	55	3,605	-	27	2,114	-	60	4,570	-
หนองแซง	23	1,256	-	13	750	-	4	238	-	6	268	-
บ้านหมอ	35	3,674	-	20	2,010	-	14	1,574	-	1	90	-
ดอนพุด	10	1,308	-	1	50	-	3	220	-	6	1,038	-
หนองโดน	26	3,870	-	9	550	-	1	6	-	16	3,314	-
พระพุทธบาท	407	63,486	-	82	4,798	-	154	48,592	-	171	10,096	-
เสาไห้	91	5,477	-	25	1,283	-	46	3,462	-	20	732	-
มวกเหล็ก	230	11,580	-	123	4,470	-	27	1,521	-	80	5,589	-
วังม่วง	161	20,822	-	32	1,831	-	27	1,879	-	102	17,112	-
เฉลิมพระเกียรติ	245	26,194	-	33	2,167	-	150	20,508	-	62	3,519	-
รวมจังหวัด	2,260	276,276	-	656	39,199	-	831	162,618	-	773	74,459	-

ที่มา : สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ข้อมูล ณ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2568

1.7 ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี

1.7.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินและสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

จังหวัดสระบุรี มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 2,235,303.75 ไร่ มีการใช้พื้นที่ทำการเกษตร 698,967.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.27 ของพื้นที่ทั้งหมด แบ่งเป็น ที่นา 299,275.50 ไร่ (ร้อยละ 13.39) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 40,034 ไร่ (ร้อยละ 1.79) พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอก 318,216 ไร่ (ร้อยละ 14.24) และเกษตรอื่นๆ 41,442 ไร่ (ร้อยละ 1.854)

ตารางที่ 5 การใช้ประโยชน์ที่ดินและสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด
1. เมืองสระบุรี	188,518.75	20,535.25	10.89	785	0.42	24	0.01	105	0.056	21,449.25	11.38
2. แก่งคอย	500,726.25	23,315.25	4.60	11,402	2.28	46,617	9.31	3,007	0.601	84,041.25	16.78
3. บ้านหมอ	127,235.00	37,761.00	29.68	2,625	2.06	6,703	5.27	395	0.310	47,484.00	37.32
4. พระพุทธบาท	179,415.62	10,695.00	5.96	1,577	0.88	63,900	35.62	439	0.245	79,611.00	42.70

ตารางที่ 5 การใช้ประโยชน์ที่ดินและสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี (ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ		จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร		
5. มวกเหล็ก	425,899.37	36.50	0.01	7,159	1.68	113,131	26.56	24,750	5.811	145,076.50	34.06
6. วิหารแดง	127,813.12	23,557.25	18.43	8,254	6.46	2,240	1.75	450	0.352	34,501.25	26.99
7. เสาไห้	69,880.00	31,508.00	45.09	285	0.41	10,667	15.26	206	0.295	42,666.00	61.06
8. หนองแค	164,291.87	55,526.75	33.80	5,370	3.27	2,042	1.24	7,518	4.576	70,456.75	42.89
9. หนองแซง	54,425.62	30,688.00	56.39	503	0.92	4	0.01	216	0.397	31,411.00	57.71
10. หนองโดน	55,043.75	33,720.50	61.26	275	0.50	5,139	9.34	137	0.249	39,271.50	71.35
11. ดอนพุด	36,696.25	25,747.00	70.16	69	0.19	203	0.55	98	0.267	26,117.00	71.17
12. วังม่วง	211,250.00	63.00	0.03	642	0.30	45,693	21.63	3,781	1.790	50,179.00	23.75
13. เฉลิมพระเกียรติ	94,108.12	6,422.00	6.82	1,088	1.16	21,853	23.22	340	0.361	29,703.00	31.56
รวม	2,235,303.75	299,275.50	13.39	40,034	1.79	318,216	14.24	41,442	1.854	698,967.50	31.27

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2568

1.7.2 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1) ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2568/69

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี ปีการผลิต 2568/69 ได้แก่ ข้าว (นาปี/นาปรัง) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน โดยเกษตรกรมีการปลูกข้าว (นาปี/นาปรัง) มากที่สุด มีพื้นที่การเพาะปลูก 299,275 ไร่ รองลงมา คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 5,677 ไร่ มันสำปะหลัง 1,447 ไร่ อ้อยโรงงาน 1,189 ไร่ และปาล์มน้ำมัน 137 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 6 การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2568/69 จังหวัดสระบุรี

ชนิดพืช	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่ได้เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
1. ข้าวนาปี	14,263	299,275	299,275	230,594,380.25	770.51	5.83
2. ข้าวนาปรัง	7,600	158,774.97	158,774.97	123,233,192.97	776.15	6.30
3. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	5,677	178,690	178,690	176,713,688.60	988.94	6.25
4. อ้อยโรงงาน	1,189	54,686.75	54,686.75	600,642,621.88	10,983.33	1.16
5. มันสำปะหลัง	1,447	40,104	40,104	163,282,232.88	4,071.47	2.50
6. ปาล์มน้ำมัน	137	5,424.75	4,626.75	14,266,676.16	3,083.52	5.57

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2568

2) ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี 2568

สินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี ปี 2568 จำนวน 8 ชนิดสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ แพะ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และไก่พื้นเมือง โดยเกษตรกรมีการเลี้ยงไก่พื้นเมืองมากที่สุด 9,775 ราย รองลงมา คือ โคเนื้อ 3,653 ราย โคเนื้อ 1,976 ราย ไก่ไข่ 728 ราย กระบือ 725 ราย แพะ 710 ราย ไก่เนื้อ 159 ราย และสุกร 139 ราย ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านปศุสัตว์ของจังหวัดสระบุรี ปี 2568

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)
			จำนวน	หน่วยนับ	
1. ไก่เนื้อ	3,653	125,093	706.103	ตัว	20.80 บ./กก.
2. ไก่ไข่	1,976	29,857	203	ตัว	68 บ./กก.
3. กระบือ	725	10,350	0	ตัว	71.47 บ./กก.
4. แพะ	710	22,506	0	ตัว	121.02 บ./กก.
5. สุกร	139	137,158	46,395	ตัว	66.83 บ./กก.
6. ไก่เนื้อ	159	22,924,587	16,552,070	ตัว	38 บ./กก.
7. ไก่ไข่	728	2,100,176	137,735,972	ฟอง	3.40 บ./ฟอง
8. ไก่พื้นเมือง	9,775	408,361	5,400	ตัว	69 บาท/กก.

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2568

3) ด้านประมงของจังหวัดสระบุรี ปี 2568

จังหวัดสระบุรี มีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียน (ทบ1) จำนวนทั้งสิ้น 2,039 ราย เนื้อที่เลี้ยงรวม 6,176.76 ไร่ แบ่งเป็น เลี้ยงแบบบึงซีฟ จำนวน 1,680 ราย เนื้อที่เลี้ยง 1,842.48 ไร่ และเลี้ยงแบบพาดินซีฟ จำนวน 359 ราย เนื้อที่เลี้ยง 4,334.28 ไร่ ชนิดสัตว์เลี้ยงด้านประมงที่สำคัญ ได้แก่ ปลาตะกวด ปลานิล ปลาหมอเทศ และปลาดุกเทศ เป็นต้น

ตารางที่ 8 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านประมงของจังหวัดสระบุรี ปี 2568

สินค้า	ประเภทการเลี้ยง	พื้นที่เลี้ยง	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	หมายเหตุ (พื้นที่เลี้ยง)
ปลาดุกบิ๊กอุย	บ่อดิน	798.3	18,044.095	- บ่อดิน 40-47 บ./กก. - จัมโบ้ 35 บ./กก.	13 อำเภอ
	บ่อพลาสติก	0.7362	23.25		
	บ่อซีเมนต์	0.0823	2.53		
รวม		799.1185	18,069.88		
ปลาดุกเทศ	บ่อดิน	37.1	1,067.60		
	รวม	37.1	1,067.60		
ปลานิล	บ่อดิน	4527.5187	770.53	- บ่อดิน 35-50 บ. - กระชัง ขยายปลีก 80-100 บ./กก. - ขยายส่ง 70-90 บ./กก.	13 อำเภอ
	อื่นๆ	53.23	5.26		
	รวม	4580.7487	775.79		
ปลาหมอเทศ	กระชัง	3.22	407.7	- ราคาปลีก 100-120 บ./กก. - ราคาส่ง 80-95 บ./กก.	8 อำเภอ อ.เฉลิมพระ เกียรติ อ.เมือง อ.เสาไห้ อ.แก่งคอย อ.ดอนพุด อ.หนองแค อ.หนองแซง และ อ.หนองโดน
	บ่อดิน	4.34	9		
รวม		7.56	416.7		

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสระบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2568

2. กรอบการดำเนินงานตามแผนป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้ง ปี 2568/69

2.1 หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจรเพื่อรับมือกับภัยที่มีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้น และอาจมีรูปแบบการเกิดไม่ซ้ำเดิม จึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดการตามลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non - Linear) โดยเป็นการดำเนินการในลักษณะเป็นวงรอบ (Closed Loop) อย่างต่อเนื่องและไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น จึงเป็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งการจัดการสาธารณภัยในแต่ละห้วงเวลาการเกิดสาธารณภัยอาจมีความคาบเกี่ยวกัน (Overlap) รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพนี้

แผนภาพที่ 4 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ **ระยะก่อนเกิดภัย**

- การป้องกันและการลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation) เป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภัยทั้งที่ใช้โครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้าง โดยการวิเคราะห์และจัดการกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดโอกาสที่สาธารณภัยจะสร้างผลกระทบต่อบุคคล ชุมชนหรือสังคม รวมถึงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ได้แก่ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย การวางแผนการใช้ที่ดินการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยในการก่อสร้างอาคาร การเสริมสร้างความแข็งแรงของตลิ่ง การขุดลอกคูคลอง/ท่อระบายน้ำ การปรับแผนการเกษตรเพื่อกระจายความเสี่ยง เป็นต้น
- การเตรียมความพร้อม (Preparedness) เป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภัยเพื่อให้ประชาชนหรือชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีองค์ความรู้ ชีตความสามารถ และทักษะต่าง ๆ พร้อมทั้งรับมือกับสาธารณภัย ได้แก่ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน การฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเตรียมการอพยพและจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การพัฒนาลังข้อมูลสาธารณภัยแห่งชาติ การจัดตั้งคลังสำรองทรัพยากร รวมทั้งการพัฒนาและกระบวนการแจ้งเตือนภัยให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ระยะเกิดภัย

• การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) เป็นการเผชิญเหตุและการบรรเทาทุกข์ โดยการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยการจัดระบบการจัดการทรัพยากร และภารกิจความรับผิดชอบ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดความสูญเสียที่จะมีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทรัพยากร สภาพแวดล้อม สังคม และประเทศให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

ระยะหลังเกิดภัย

• การฟื้นฟู (Recovery) เป็นการดำเนินการภายหลังจากที่ภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยบรรเทาหรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ตามความเหมาะสม โดยการนำปัจจัยในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาดำเนินการในการฟื้นฟู ซึ่งหมายรวมถึง การซ่อมสร้าง (Reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) ได้แก่ การฟื้นฟูสุขภาพผู้ประสบภัย การฟื้นฟูที่อยู่อาศัย ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ

2.2 แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย

การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์ (Single Command) โดยได้กำหนดผู้รับผิดชอบเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) ตามระดับการจัดการสาธารณภัย ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ ขึ้นอยู่กับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก และกำหนดองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 9 องค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรปฏิบัติ	องค์กรปฏิบัติของ กษ.
1	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร ควบคุม และ สั่งการ	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (อำเภอ/สำนักงานเขต/เมืองพัทยา/เทศบาล/ อ.บ.ต. หากกรณีเกิดหรือคาดว่าจะเกิด สาธารณภัยให้กองอำนาจการข้างต้นจัดตั้ง : - ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ/ สำนักงานเขต - ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินเมืองพัทยา/ เทศบาล/อ.บ.ต.	- เกษตรอำเภอ
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด หรือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัด/กรุงเทพมหานคร หากกรณี เกิดหรือคาดว่าจะเกิด สาธารณภัยให้กองอำนาจการข้างต้นจัดตั้ง : ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพฯ	- ผอ.ศูนย์ติดตามและ แก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ด้านการเกษตรจังหวัด - หัวหน้าหน่วยงาน ระดับจังหวัด

ตารางที่ 9 องค์การรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ (ต่อ)

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรปฏิบัติ	องค์กรปฏิบัติของ กษ.
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)	- ผอ.ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหามลพิษพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงฯ - หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงฯ
4	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)	- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.3 ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570 ได้นำกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ กรอบแนวคิดทั้งในและต่างประเทศ แนวโน้มสถานการณ์ภัยของโลกและประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งบทเรียนจากการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ผ่านมา เพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุง ซึ่งการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยมีเป้าหมายสูงสุด คือ “การรับรู้ - การปรับตัว - ปั่นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)” ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

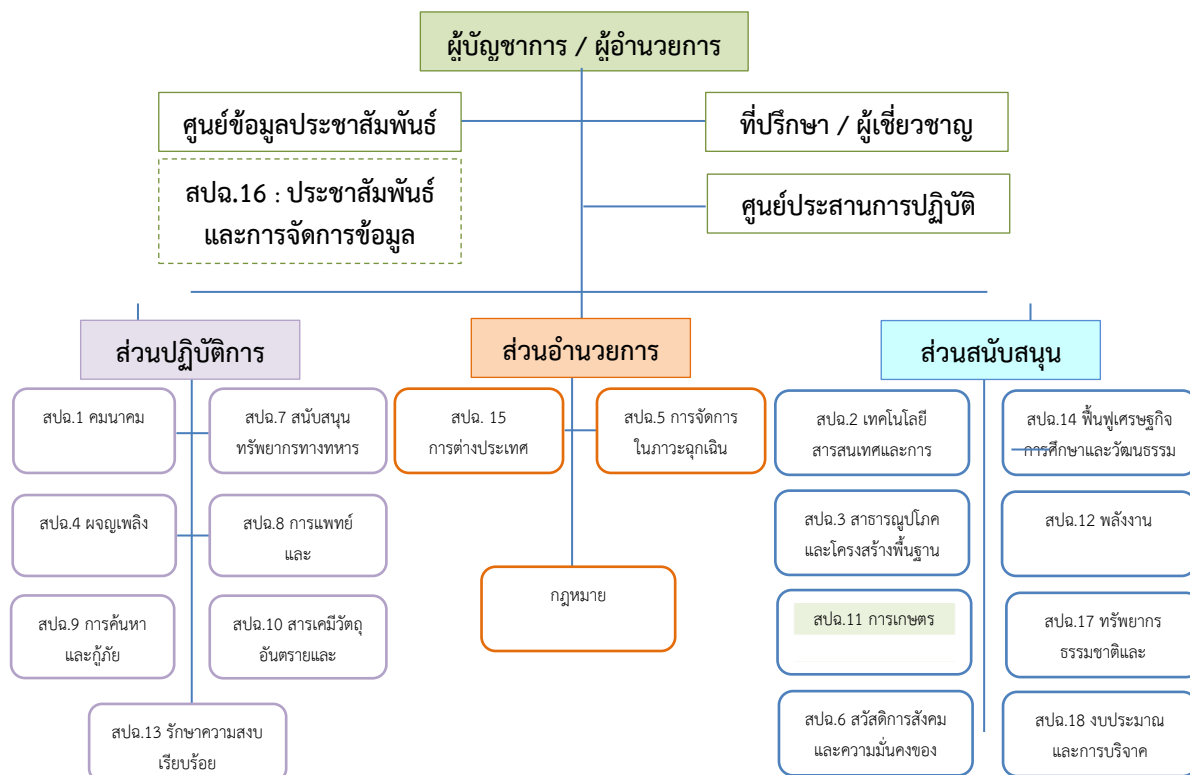
ส่วนที่ 1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การมุ่งเน้นลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ส่วนที่ 2 การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน

- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

สำหรับแนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน หรือ สปจ. (Emergency Support Function : ESF) เป็นเครื่องมือสนับสนุนภารกิจของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) ที่เป็นกลุ่มของส่วนงาน (Functions) ประกอบด้วย หน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน มาประสานการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ ทั้งนี้ กรณีที่มีการยกระดับการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจะพิจารณาสถาปนาการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน (สปจ.) เพียงส่วนงานใดส่วนงานหนึ่งหรือหลายส่วนงานเข้าร่วมสนับสนุนการจัดการสาธารณภัยในแต่ละเหตุการณ์ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักด้านการเกษตร ส่วนสนับสนุน สปฉ. 11 การเกษตร โดยมีหน้าที่ ประสานการปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัยที่มีผลกระทบต่อการเกษตร ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนแก่เกษตรกร สนับสนุนทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน สำรวจและติดตามความเสียหายด้านการเกษตร รวมถึงสนับสนุนข้อมูลอื่น ด้านการเกษตรและให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบด้านการเกษตร และ แนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัย

2.4 กลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร

2.4.1 โครงสร้างการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร ดังนี้

ระดับนโยบาย

- 1) คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน
- 2) คณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน

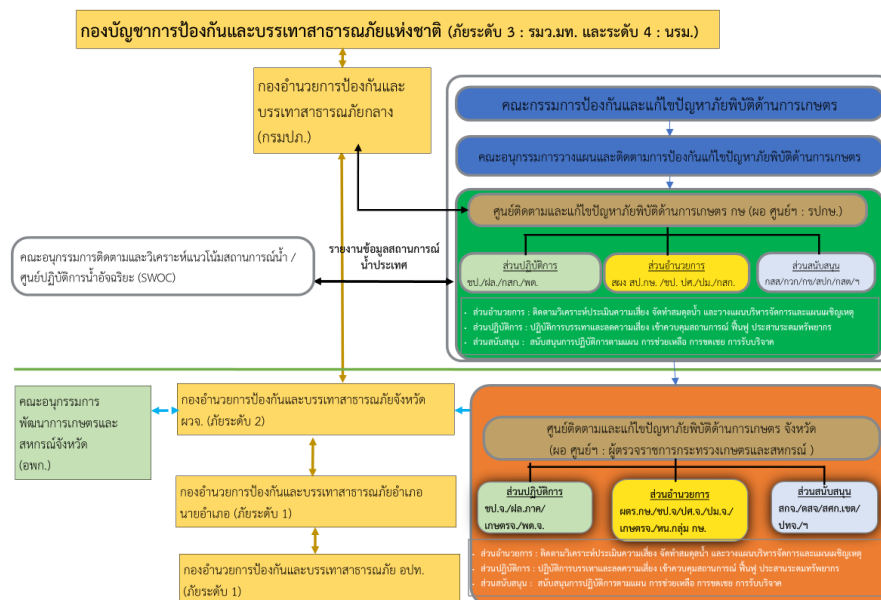
ระดับปฏิบัติการ

- 1) ส่วนกลาง : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฝ้าระวังติดตามสถานะทางอุตุ - อุทกวิทยา จากหน่วยงานต่าง ๆ ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด เพื่อเตรียมการป้องกันและให้การช่วยเหลือเกษตรกร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปรับทราบ ผ่านสื่อต่าง ๆ รวมถึงเว็บไซต์ https://www.moac.go.th/service_all-agriculture_situation

2) ส่วนภูมิภาค : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เฝ้าระวังสถานการณ์ และประเมินสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย

2.4.2 ความเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตรกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ

การบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยในระดับนโยบายได้ร่วมบูรณาการ และปฏิบัติงานภายใต้ กอปภ.ช. ทั้งในภาวะปกติและภาวะเกิดภัย ส่วนในระดับปฏิบัติการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า และกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามระดับความรุนแรงของภัย

2.4.3 บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 10 บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงาน	ภารกิจ/หน้าที่
ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตร และแจ้งเตือนภัย - เร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรของหน่วยงานต่าง ๆ - รายงานสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือให้ผู้บริหารทราบ - ประสานการปฏิบัติงานกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

ตารางที่ 10 บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

หน่วยงาน	ภารกิจ/หน้าที่
ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด	- ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และผลกระทบด้านการเกษตร และแจ้งเตือนภัยในระดับจังหวัด - เร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรของหน่วยงานในจังหวัด - รายงานสถานการณ์และผลการช่วยเหลือต่อศูนย์ติดตามฯ กระทรวงทราบ - ประสานการปฏิบัติงานกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.) และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)
กรมชลประทาน	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกันลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ เพื่อป้องกันบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ - ดำเนินการตามแผนบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร - ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ - วางแผนจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชให้สอดคล้องกับน้ำต้นทุน - กำหนดมาตรการควบคุมการใช้น้ำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องตามแผนที่กำหนด - ประชาสัมพันธ์/รณรงค์ให้ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ - จัดเตรียมความพร้อมของรถบรรทุกน้ำ เครื่องสูบน้ำ และเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย - การประเมินความเสียหายและการซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน
กรมประมง	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกันลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นปัจจุบัน - ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนภัย และให้คำแนะนำด้านวิชาการ วางแผนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เหมาะสมกับช่วงฤดูกาล - กำกับ ตรวจสอบสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ (จระเข้) ที่อาจเป็นภัยต่อส่วนรวม - การป้องกันและรักษาโรคสัตว์น้ำ - ติดตามสถานการณ์และรายงานผลกระทบ - การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 10 บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

หน่วยงาน	ภารกิจ/หน้าที่
กรมปศุสัตว์	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ให้เป็นปัจจุบัน - ให้คำแนะนำในการวางแผนการเลี้ยงสัตว์ แผนการอพยพสัตว์ และบริหารจัดการสถานที่อพยพสัตว์ การดูแลสุขภาพสัตว์ และการป้องกันโรคสัตว์ที่เกิดจากภัยพิบัติ - การเตรียมเสบียงสัตว์ และเวชภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนในกรณีที่ขาดแคลน - ติดตามสถานการณ์ รายงานผลกระทบความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ - การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
กรมพัฒนาที่ดิน	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำแผนที่เสี่ยงภัย และให้คำแนะนำการปลูกพืชในเขตที่ดินที่เหมาะสม - เฝ้าระวังและประเมินพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยเพื่อแจ้งเตือนเกษตรกร - จัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติด้านการเกษตร เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา การอนุรักษ์ดินและน้ำ การส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน - เตรียมผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์สาร พด. น้ำหมักชีวภาพ และวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยพิบัติ
กรมวิชาการเกษตร	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเศรษฐกิจ โดยให้ข้อมูลวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งเตือนเกษตรกร - ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำในการดูแลรักษาพืช วางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ - จัดเตรียมสำรองเมล็ดพันธุ์พืชผัก

ตารางที่ 10 บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

หน่วยงาน	ภารกิจ/หน้าที่
กรมส่งเสริมการเกษตร	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชให้เป็นปัจจุบัน - ติดตามสถานการณ์เพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร - ให้คำแนะนำในการดูแลพืช วางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ แนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช - รายงานพื้นที่การเกษตรได้รับผลกระทบ และการให้ความช่วยเหลือ - การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - จัดเตรียมสำรองต้นพันธุ์ไม้ผล ไม้ยืนต้น และกล้าพันธุ์ผัก - จัดเตรียมชีวภัณฑ์สำหรับใช้ฟื้นฟูพื้นที่การเกษตรหลังน้ำลด
กรมการข้าว	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ติดตาม เฝ้าระวัง สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าว เพื่อแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร - ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำในการดูแลรักษา - วางแผนการผลิตข้าวให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด - จัดทำแผนความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว และแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว - จัดเตรียมสำรองเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อมเพื่อการเผชิญเหตุ - ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่ เกษตรกรรม ป่าไม้ และเขื่อนเก็บกักน้ำ - พัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวงและการดัดแปรสภาพอากาศ รวมทั้งปฏิบัติการด้านการบินเกษตร - จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงประจำปี
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	- ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยและบริหารจัดการความเสี่ยง โดยการป้องกัน ลดและบรรเทาผลกระทบ เตรียมความพร้อม เพื่อการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ให้กลับสู่ภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำ ขุดลอกคูคลองในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินฯ - สนับสนุนเครื่องสูบน้ำ รถบรรทุกน้ำ - การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ตามบทบาท ภารกิจ หน้าที่ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 10 บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

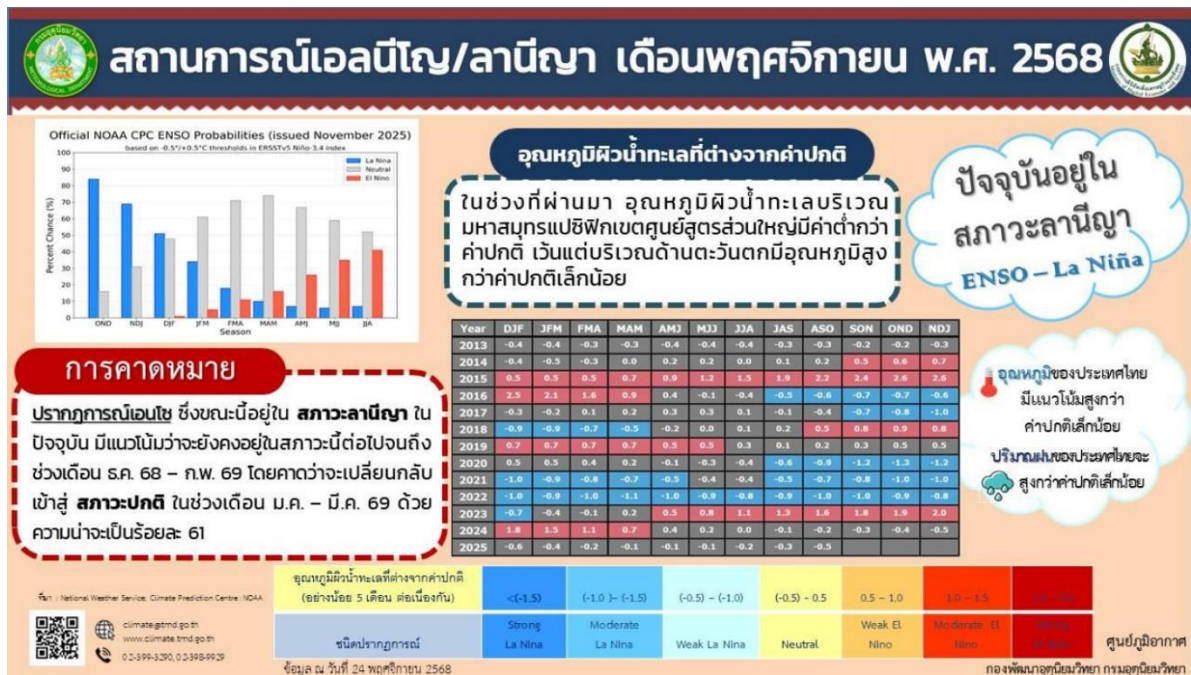
หน่วยงาน	ภารกิจ/หน้าที่
กรมหม่อนไหม	- ติดตามสถานการณ์ ฝ้าระวัง และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรหม่อนไหมที่ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร - จัดทำทะเบียนเกษตรกรหม่อนไหมให้เป็นปัจจุบัน - จัดให้มีการสำรวจพันธุ์หม่อน ไขไหมพันธุ์ดีให้กับเกษตรกร - ส่งเสริม แนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์หม่อนที่ทนทานต่อสภาพแวดล้อม
กรมส่งเสริมสหกรณ์	- ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำแก่สมาชิกสหกรณ์ - สนับสนุนเงินทุน เพื่อการฟื้นฟูอาชีพสมาชิกสถาบันเกษตรกร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	- พยากรณ์แนวโน้มการผลิตและการตลาดพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ - การประเมินมูลค่าความเสียหายด้านเศรษฐกิจการเกษตรจากการเกิดภัยพิบัติ - การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ที่เกิดจากภัยในแต่ละด้าน - การวิเคราะห์ความต้องการ/ความจำเป็นในการฟื้นฟูหลังเกิดภัย เพื่อการจัดลำดับความสำคัญในการฟื้นฟูในแต่ละภาคส่วน ตามระยะเวลา 3 ช่วง ได้แก่ ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว
การยางแห่งประเทศไทย	- ประชาสัมพันธ์และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรชาวสวนยางพารา - สนับสนุนการปลูกแทนและปลูกใหม่ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง

2.5 แนวโน้มสถานการณ์

ด้วยกรมอุตุนิยมวิทยา ได้มีประกาศการเข้าสู่ฤดูหนาวของประเทศไทย พ.ศ. 2568 ตั้งแต่วันที่ 23 ตุลาคม 2568 โดยเริ่มมีอากาศเย็นบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังจากนั้นอากาศเย็นจะขยายพื้นที่ครอบคลุมบริเวณภาคกลางและภาคตะวันออก โดยอุณหภูมิต่ำสุดบริเวณประเทศไทยตอนบนจะลดลงต่ำกว่า 23 องศาเซลเซียส ซึ่งอยู่ในเกณฑ์อากาศเย็นเกือบทั่วไป และลมชั้นบนที่พัดปกคลุมประเทศไทยที่ระดับความสูงประมาณ 100 – 3,500 เมตร ได้เปลี่ยนเป็นลมตะวันออกเฉียงเหนือหรือลมตะวันออกเฉียงเหนือหรือลมตะวันออกที่ระดับความสูงประมาณ 5,000 เมตรขึ้นไป ได้เปลี่ยนเป็นลมฝ่ายตะวันตก ประกอบกับปริมาณและการกระจายของฝนบริเวณประเทศไทยตอนบนลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าการเข้าสู่ฤดูหนาวของประเทศไทยในปีนี้ และจะสิ้นสุดประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2569

คาดว่าปรากฏการณ์ ENSO (El Nino/Southern Oscillation) ราย 3 เดือน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2568 - มิถุนายน 2569 คาดการณ์ว่า สภาวะลานีญา มีแนวโน้มจะยังคงอยู่ต่อไปจนถึงช่วงเดือนธันวาคม 2568 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 โดยคาดว่าจะเปลี่ยนกลับสู่สภาวะปกติ ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2569 ด้วยความน่าจะเป็นร้อยละ 55 อยู่ในสภาวะปกติ

โดยผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทย คาดว่า ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568 ถึงเดือนมกราคม 2569 ปริมาณฝนรวมบริเวณประเทศไทยตอนบนจะใกล้เคียงค่าปกติ ในขณะที่บริเวณภาคใต้ปริมาณฝนรวมจะมีค่าสูงกว่าค่าปกติ ส่วนอุณหภูมิจะใกล้เคียงค่าปกติ ถึงสูงกว่าค่าปกติเล็กน้อย

แผนภาพที่ 5 สถานการณ์เอลนีโญ/ลานีญา เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568

ลักษณะอากาศทั่วไปของภาคกลางและภาคตะวันออก

ช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม จะมีอากาศเย็นบางแห่งในบางวันทางตอนบนของภาค กับมีหมอกในตอนเช้า โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 10-20 ของพื้นที่ และอาจมีลมกระโชกแรงบางแห่งในบางวัน

ตั้งแต่กลางเดือนธันวาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ จะมีอากาศหนาวเกือบทั่วไป โดยเฉพาะตอนบนของภาคและบริเวณเทือกเขา กับจะมีหมอกหนาหลายพื้นที่ในบางช่วง **จากนั้น** ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้นและมีฝนบางแห่งในบางวัน โดยมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวันกับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ แต่สำหรับทางตอนบนของภาคและบริเวณเทือกเขายังคงมีอากาศเย็นในตอนเช้า

แผนภาพที่ 6 การเข้าสู่ฤดูหนาว ปี 2568

2.6 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) เห็นชอบมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2568 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 11 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ด้านน้ำต้นทุน (Supply)		
1. คาดการณ์ชี้เป้าและ แจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยง ขาดแคลนน้ำ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	1.1 เพิ่มประสิทธิภาพการคาดการณ์ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อบริหาร จัดการน้ำได้อย่างต่อเนื่องทั้งฤดูฝน และฤดูแล้ง และจัดทำข้อมูลพื้นที่ที่ เสี่ยงขาดแคลนน้ำ รวมถึงการ ประยุกต์ใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการ คาดการณ์ พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง และประเมิน สถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง (ช่วงก่อนและระหว่างฤดู)	1) ด้านอุปโภคบริโภค กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุตุนิยมวิทยา สสน. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
		2) ด้านการเกษตร กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุตุนิยมวิทยา สสน. กรมส่งเสริมการเกษตร กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมฝนหลวงและการบินเกษตร GISTDA กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
		3) ด้านคุณภาพน้ำ การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด

มาตรการ	การดำเนินการ		หน่วยงานรับผิดชอบ
	1.2 จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางที่มีมาตรฐานเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	1) ความต้องการใช้น้ำและแนวโน้มการขาดแคลน	การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
		2) แหล่งน้ำ (ผิวดิน/บาดาล)	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
		3) จัดทำแนวทางการรองรับขาดแคลนน้ำและการช่วยเหลือ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมควบคุมมลพิษ
2. สร้างความมั่นคงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	2.1 พัฒนาระบบประปา ปรับปรุง และบำรุงรักษาระบบประปาเดิม เป้าล้าทำความสะอาดบ่อบาดาล เช่น - เป้าล้าทำความสะอาดบ่อบาดาล - ก่อสร้างระบบบาดาลใหม่ - ซ่อมแซมระบบประปา		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
	2.2 ซ่อมแซมและเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำแหล่งน้ำเดิม พัฒนาแหล่งน้ำใหม่และระบบกระจายน้ำ พร้อมเชื่อมโยงโครงข่ายน้ำและแหล่งน้ำในจุดที่มีศักยภาพ เช่น - ขุดลอกแหล่งน้ำหรือลำน้ำ - เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำเดิม - พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ - เจาะบ่อบาดาล - ระบบกระจายน้ำ		กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาค กรมประมง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จังหวัด กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
		การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
	2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ และปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำ พื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
	2.4 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการ สูบน้ำในพื้นที่ที่มีศักยภาพ	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
	2.5 เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด
ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)		
3. กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญ การใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	3.1 กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนฤดูแล้ง ปี 68/69 และกำหนดเกณฑ์ปริมาณน้ำต้นทุนฤดูฝน ปี 69 ให้สอดคล้องกับการคาดการณ์สถานการณ์เอลนีโญ/ลานีญา พร้อมบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำ แต่ละลุ่มน้ำกำหนด โดยให้คำนึงกิจกรรมการใช้น้ำด้านท้ายน้ำร่วมด้วย เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง เป็นต้น พร้อมจัดทำแผนปฏิบัติการส่งน้ำ และควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนให้เป็นไปตามแผน พร้อมแจ้งแผนให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด	กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน จังหวัด กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
	3.2 กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและขึ้นทะเบียนเกษตรกรโดยระบุพื้นที่คาดการณ์เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจนในรูปแบบแผนที่ เพื่อให้การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขการเพาะปลูกพืชพื้นที่นอกแผนและพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้ โดยมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมทรัพยากรน้ำ GISTDA จังหวัด กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาชุมชน กรมประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	3.3 กำหนดแผนและควบคุมการจัดสรรน้ำในพื้นที่ ลุ่มต่ำ 11 หัก ลุ่มน้ำเจ้าพระยา สำหรับการเพาะปลูก เพื่อให้เก็บเกี่ยวได้ทันก่อน ฤดูน้ำหลาก พร้อมจัดทำมาตรการเสริมเพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่ลุ่มต่ำ เป้าหมาย	กรมชลประทาน กรมการปกครอง
	3.4 สำรวจ ตรวจสอบความมั่นคง คันคลอง เขื่อนป้องกันตลิ่ง ถนนที่ เชื่อมต่อกับทางน้ำ ในพื้นที่ที่อาจจะเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำ ในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ	กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง
4. เพิ่มประสิทธิภาพการ ใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และลดการสูญเสีย ในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	4.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอด เผยแพร่ผลการวิจัยและ พัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการ เพาะปลูกพืชเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ ในพื้นที่ อาทิ ปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของ พื้นที่ ปรับปรุงระบบการให้น้ำพืช ขยายผลพื้นที่ทำนาปรังฤดูแล้ง โดยวิธีการเพาะปลูกเปียกสลับแห้ง และนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการ บริหารจัดการน้ำ เป็นต้น	สวทช. GISTDA กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน
	4.2 การประหยัดน้ำของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน (1) วางแผนลดการใช้น้ำของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมประชาสัมพันธ์ รณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัดในทุกภาคส่วน (2) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมใช้ระบบ 3R เพื่อลด การใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ	ทุกหน่วยงานภาครัฐ กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	4.3 ลดการสูญเสียในระบบประปาและระบบชลประทาน (1) ลดการสูญเสียในระบบประปา (2) เพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำในระบบชลประทาน โดยการปรับรอบ เวรการส่งน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการน้ำของพื้นที่ รวมถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมในการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการน้ำ (3) จัดทำปฏิทินรอบเวรการส่งน้ำในพื้นที่เกิดวิกฤติขาดแคลน	การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค กรมชลประทาน GISTDA กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
5. เฝ้าระวังและแก้ไขคุณภาพน้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	5.1 เฝ้าระวัง ตรวจวัด ควบคุม และแก้ไขคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง แหล่งน้ำที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน รวมถึงปริมาณน้ำระบายจากทุ่งรับน้ำและพื้นที่น้ำท่วมในช่วงปลายฤดูฝนที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและคุณภาพน้ำดิบสำหรับผลิตประปา รวมทั้งเตรียมแผนปฏิบัติการรองรับกรณีเกิดปัญหาและแจ้งเตือนพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบพร้อมทั้งรายงานผลการแก้ไขคุณภาพน้ำ	กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง กรมประมง กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	5.2 สำรวจและจัดทำแผนติดตั้งสถานีตรวจวัดอัตโนมัติเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงปัญหาคุณภาพน้ำ	กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง
	5.3 จัดทำแผนที่เฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายสำคัญ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง
ด้านการบริหารจัดการ (Management)		
6. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	6.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาแหล่งน้ำสำรอง และการกักเก็บให้น้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภคและ/หรือ การเกษตรตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชน และส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ การใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกันระหว่างตำบลและองค์กรผู้ใช้น้ำที่อยู่ใกล้เคียงกัน	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ สสน. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	6.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเทคนิคในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคารบังคับน้ำ เครื่องสูบน้ำ ระบบประปาท้องถิ่น เครื่องจักร เครื่องมืออื่น ๆ เป็นต้น โดยการให้คำแนะนำการใช้งาน การบริหารจัดการ จัดการ จัดการอบรมให้ความรู้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและชุมชน สามารถดูแลบำรุงรักษาและแก้ไขให้สามารถกลับมาใช้งานได้เบื้องต้น	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การประปาส่วนภูมิภาค สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	6.3 ขับเคลื่อนผ่านกลไกองค์กรผู้ใช้น้ำโดยการส่งเสริมองค์ความรู้ แนวคิดวิธีการ การใช้น้ำอย่างประหยัดน้ำ เช่น การจัดทำคู่มือการใช้ อย่างรู้คุณค่าและประหยัดน้ำ เป็นต้น	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง
7. สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	7.1 สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ สถานการณ์ การวางแผนบริหารจัดการน้ำ และการควบคุมการใช้น้ำเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการ ใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ 7.2 จัดทำแผนประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ	กรมประชาสัมพันธ์ กสทช. กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัด สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
8. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงาน (ตลอดและหลังจากสิ้นสุด ฤดูแล้ง)	8.1 ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน พร้อมจัดทำระบบ การติดตามมาตรการ โดยพัฒนาฐานข้อมูล เช่น พื้นที่เสี่ยง แหล่งน้ำ เครื่องจักรเครื่องมือ และการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น ในรูปแบบ ออนไลน์ หน่วยงานรายงานผลการให้ความช่วยเหลือ และหากพบ การขาดแคลนน้ำหรือภัยแล้ง ให้รายงานมายังสำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติและคณะกรรมการลุ่มน้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คณะกรรมการลุ่มน้ำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	8.2 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการพร้อมสรุปทบทวน	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่มา : กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2568)

แผนภาพที่ 7 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

2.7 กลไกการบริหาร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับภัยพิบัติด้านการเกษตรในภาพรวม ดังนี้

ส่วนกลาง

- 1) คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเลขานุการ
- 2) คณะอนุกรรมการวางแผน และติดตามการป้องกันแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ. เป็นเลขานุการ
- 3) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมี รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการสำนักงานแผนงาน และโครงการพิเศษ เป็นเลขานุการศูนย์

ส่วนภูมิภาค

- 1) ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด โดยมีผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เขตตรวจราชการที่รับผิดชอบ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ และหัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการศูนย์ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ และศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประสานข้อมูลและการปฏิบัติกับ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (ปภ.) และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ/คณะอนุกรรมการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สำหรับส่วนภูมิภาค ให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ประสานข้อมูลและการปฏิบัติกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง

3. กระบวนการแจ้งเตือน

3.1 การแจ้งเตือนภัยและการประเมินสถานการณ์

3.1.1) หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการแจ้งเตือน แจ้งเตือนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดภัย เพื่อแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าแก่ผู้ที่อาจจะได้รับผลกระทบ เพื่อให้เฝ้าระวังและเตรียมรับสถานการณ์ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเตือนภัย ได้แก่

- กรมอุตุนิยมวิทยา ทำหน้าที่เฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรับข้อมูลการแจ้งเตือนจากสถานีอุตุนิยมวิทยา เพื่อแจ้งเตือนไปสู่พื้นที่
- กรมชลประทานทำหน้าที่เฝ้าระวัง ติดตามสภาพน้ำท่าในแม่น้ำสายหลัก อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำ

3.1.2) การจัดวางระบบแจ้งเตือนภัย การจัดวางระบบแจ้งเตือนภัยไว้ตั้งแต่ยามปกติ จะทำให้การแจ้งเตือนภัยทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพตามแนวทาง ดังนี้

- ทำความตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานว่าจะใช้วิธีการแจ้งเตือนภัยแบบใด
- จัดเตรียมสัญญาณเตือนภัยรูปแบบต่างๆ
- การเฝ้าระวังให้มีการติดตามสถานการณ์ รวบรวมข้อมูล และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อเป็นข้อมูลในการแจ้งเตือนภัย

3.1.3) การประกาศแจ้งเตือนภัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำระเบียบวิธีปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ การแจ้งเตือนภัยที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ข้อความแจ้งเตือน ต้องมีความชัดเจนและมีความละเอียดมากพอ เช่น ขนาดความรุนแรง สถานที่เกิดหรือพื้นที่เสี่ยงภัย และเป็น ภาษาที่เข้าใจง่ายตามแนวทาง ดังนี้

3.1.4) ระดับการแจ้งเตือนภัย

- การแจ้งเตือนระดับประเทศ แจ้งเตือนภัยระบบเครือข่ายและระบบสื่อสาร และสื่อประชาสัมพันธ์ ทางราชการและเอกชน เช่น โทรทัศน์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ และ ระบบแจ้งเตือนภัยฉุกเฉินจากรัฐไปยังโทรศัพท์มือถือ (Cell Broadcast Service : CBS) ของ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อแจ้งเตือนภัยพิบัติต่างๆ เช่น แผ่นดินไหว อุทกภัย หรือสถานการณ์ ฉุกเฉินอื่นๆ เป็นต้น

- การแจ้งเตือนภัยระดับจังหวัด แจ้งเตือนภัยระบบเครือข่ายและระบบสื่อสาร และสื่อประชาสัมพันธ์ ทางราชการและเอกชน เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุสื่อสาร โทรสาร ประชาสัมพันธ์จังหวัด

- การแจ้งเตือนภัยระดับอำเภอ แจ้งเตือนภัยระบบเครือข่ายและระบบสื่อสาร และสื่อประชาสัมพันธ์ ทางราชการและเอกชน เช่น วิทยุชุมชน วิทยุสื่อสาร โทรสาร เป็นต้น

- การแจ้งเตือนภัยระดับตำบล/หมู่บ้าน แจ้งเตือนโดยอาสาสมัครและเครือข่าย เฝ้าระวังและ แจ้งเตือนภัยระดับชุมชน โดยใช้ระบบสื่อสารหรือเครื่องมือแจ้งเตือนภัยของชุมชน เช่น เสียงตามสาย วิทยุ หอกระจายข่าว ไซเรนเตือนภัยแบบมือถือ โทรโข่ง นกหวีด หรือสัญญาณเสียงที่กำหนดให้เป็นสัญญาณ เตือนภัย ประจำหมู่บ้านหรือตำบล

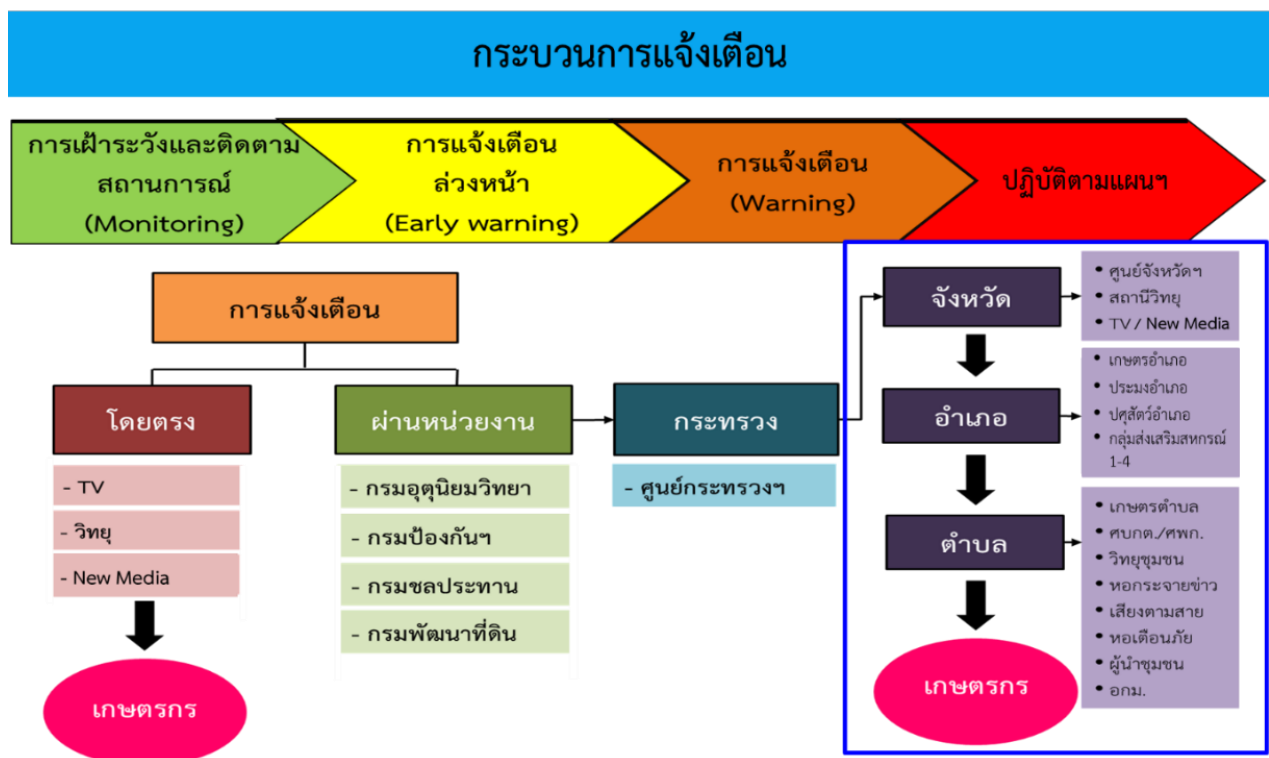
3.1.5) วิธีการแจ้งเตือนภัย ทำได้โดย

- แจ้งเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทางสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ วิทยุสมัครเล่น โทรสาร โทรศัพท์มือถือ หอกระจายข่าว เสียงตามสาย ไซเรนเตือนภัยแบบมือหมุน และหอเตือนภัย
- แจ้งเตือนภัยผ่านหน่วยงาน โดยใช้กลไกระบบการบริหารราชการตั้งแต่ระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น หน่วยงานช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ และประชาชนทั่วไป ผ่านหน่วยงานระดับต่างๆ ไปสู่ระดับพื้นที่ตามวิธีการแจ้งเตือนภัยผ่านหน่วยงาน

3.2 การปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ประสานการแจ้งเตือนภัยกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่หลายหน่วยงาน หน่วยงานหลักมี 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการแบ่งขั้นตอนการเตรียมความพร้อม (Preparedness) เป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ (Monitoring)
- 2) การแจ้งเตือนล่วงหน้า (Early Warning)
- 3) การแจ้งเตือน (Warning)
- 4) การอพยพประชาชน (Evacuation)

แผนภาพที่ 8 กระบวนการแจ้งเตือน

4. สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังด้านการเกษตร ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

4.1 สถิติสถานการณ์ภัยแล้ง ปี 2564 – 2568 จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 12 สถิติสถานการณ์ภัยแล้ง ปี 2564 – 2568 (ปัจจุบัน) จังหวัดสระบุรี

ที่	ปี พ.ศ.	สาธารณภัย (ภัยแล้ง)								ราษฎรประสบภัย		การประกาศ	
		ฝนแล้ง				ฝนทิ้งช่วง				ครัวเรือน	ประชากร	ประกาศ พท.	ประกาศ เขต
		อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน				
1	2564	-	-	-	-	1	3	10	-	-	-	2564	-
2	2565	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	2566	1	2	12	-	1	1	4	-	-	-	2566	✓
4	2567	2	3	10	-	-	-	-	-	-	16	2567	✓
5	2568	-	-	-	-	5	22	14	-	-	-	2568	✓

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี

2 ธันวาคม 2568

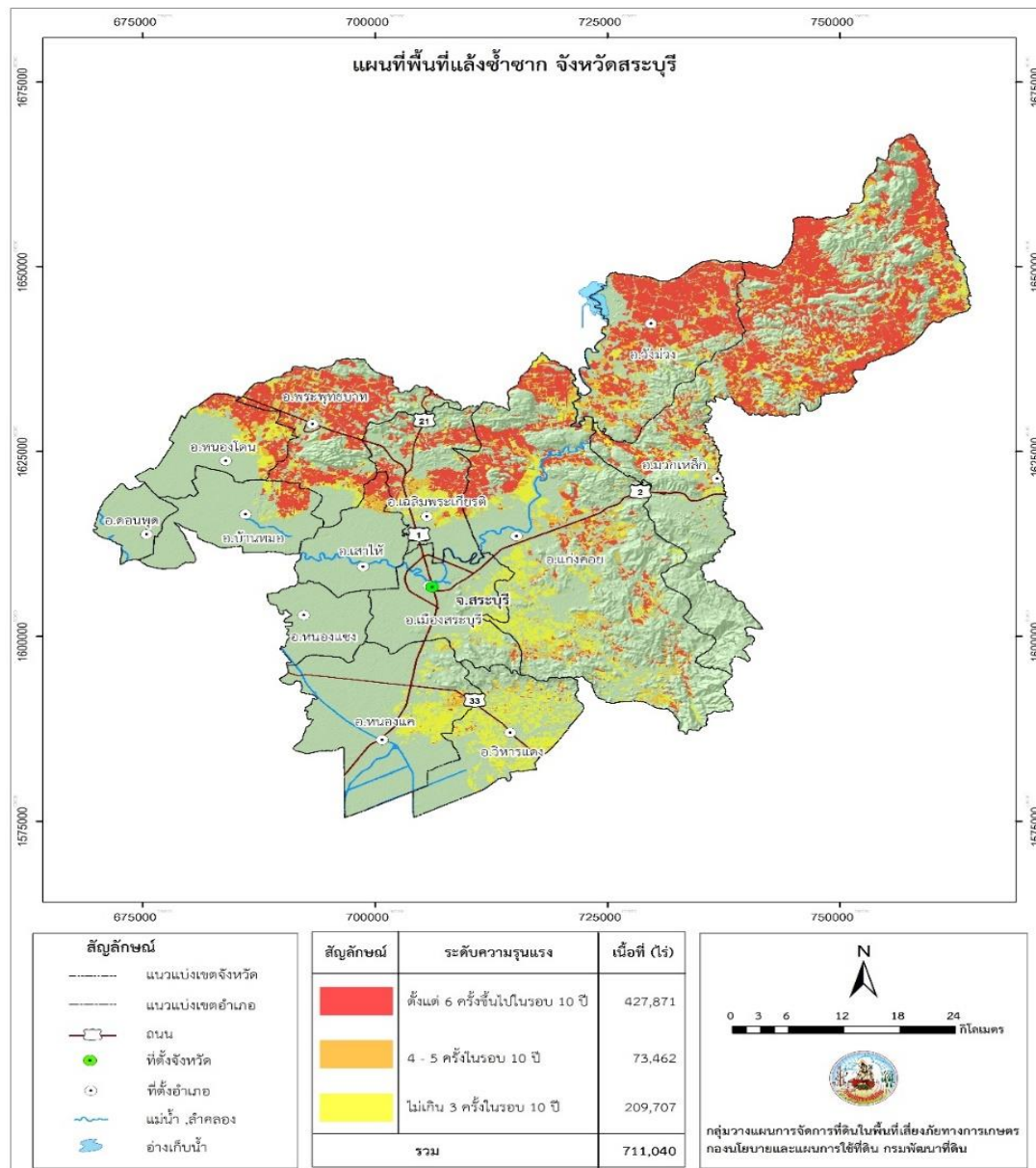
4.2 พื้นที่แล้งซ้ำซาก จังหวัดสระบุรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่แล้งซ้ำซาก รวม 711,040 ไร่ ระดับความรุนแรงต่อการเกิดภัยซ้ำซาก แบ่งเป็น ตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป ในรอบ 10 ปี พื้นที่รวม 427,871 ไร่ ตั้งแต่ 4 - 5 ครั้ง ในรอบ 10 ปี พื้นที่รวม 73,462 ไร่ และไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี พื้นที่รวม 209,707 ไร่

ตารางที่ 13 พื้นที่แล้งซ้ำซาก จังหวัดสระบุรี (ปรับปรุงข้อมูล ปี 2567)

ลำดับ	อำเภอ	ระดับความรุนแรงต่อการเกิดภัยแล้งซ้ำซาก			เนื้อที่ (ไร่)
		ตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป ในรอบ 10 ปี	4-5 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	ไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	
1	แก่งคอย	58,653	25,523	59,283	143,459
2	เฉลิมพระเกียรติ	22,026	3,834	11,570	37,430
3	ดอนพุด	-	-	-	-
4	บ้านหมอ	6,853	549	3,109	10,511
5	พระพุทธบาท	58,397	4,909	11,938	75,244
6	มวกเหล็ก	182,949	14,964	38,424	236,337
7	เมืองสระบุรี	563	702	10,309	11,574
8	วังม่วง	79,470	11,919	12,469	103,858
9	วิหารแดง	1,089	2,312	35,094	38,495
10	เสาไห้	4,166	2,183	843	7,192
11	หนองแค	485	2,140	17,627	20,252
12	หนองแซง	-	-	-	-
13	หนองโดน	13,220	4,427	9,041	26,688
ผลรวม		427,871	73,462	209,707	711,040

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนภาพที่ 9 พื้นที่แล้งซ้ำซาก จังหวัดสระบุรี (ปรับปรุงปี 2567)

4.3 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ด้านการเกษตร ปี 2568-2569 จังหวัดสระบุรี (รายอำเภอ)

จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งด้านการเกษตร ในพื้นที่ 13 อำเภอ 38 ตำบล รวมพื้นที่ 32,668 ไร่

ตารางที่ 14 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งด้านการเกษตร ปี 2568-2569 จังหวัดสระบุรี

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
1	เมืองสระบุรี	0	0
2	แก่งคอย	9	4,120
3	บ้านหมอ	0	0
4	พระพุทธบาท	9	7,000
5	มวกเหล็ก	2	500
6	วิหารแดง	0	0
7	เสาไห้	0	0
8	หนองแค	0	0
9	หนองแซง	9	9,050
10	หนองโดน	0	0
11	ดอนพุด	0	0
12	วังม่วง	3	2,300
13	เฉลิมพระเกียรติ	6	9,698
รวม		38	32,668

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2568

4.4 การปฏิบัติการฝนหลวง ปี 2568 จังหวัดสระบุรี

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร มีภารกิจของการปฏิบัติการฝนหลวง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) การบรรเทาปัญหาหมอกควันและไฟป่า เพื่อเป็นการสร้างความชุ่มชื้นและดับไฟป่าในช่วงฤดูแล้งและช่วงที่เกิดฝนทิ้งช่วง ประเทศไทยมักประสบปัญหาไฟไหม้ป่าในหลายพื้นที่ มีการดำเนินการทั้งระบบป้องกันการเกิดเหตุโดยปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ รวมทั้งการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อบรรเทาปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง การแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง เพื่อลดความหนาแน่นของหมอกควันในบรรยากาศ ลดปัญหาฝุ่นละออง ลดความเสียหาย

2) การยับยั้งการเกิดพายุลูกเห็บ ในช่วงการเปลี่ยนฤดูกาลจะมีความแปรปรวนของสภาพอากาศ โดยปกติจะอยู่ในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี

3) การป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง การปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยแล้งสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่าไม้และเพิ่มปริมาณน้ำฝนในพื้นที่เกษตรกรรม โดยเฉพาะในช่วงที่ฤดูฝนมาล่าช้ากว่าปกติหรือฝนทิ้งช่วง

4) การเติมน้ำต้นทุนให้กับเขื่อนกักเก็บน้ำ การปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักให้กับเขื่อนและอ่างเก็บน้ำต่างๆ เพื่อสำรองน้ำไว้เป็นต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งถัดไปและเพื่อสาธารณประโยชน์โดยพิจารณาลำดับความเร่งด่วนของการช่วยเหลือให้กับเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำต่างๆ หรือได้รับการประสานงานจากหัวหน้าส่วนราชการ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัด โครงการชลประทาน โดยหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงที่ดูแลรับผิดชอบจะดำเนินการประสานงานกับเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำในพื้นที่ต่อไป

การปฏิบัติการฝนหลวง ปี 2568 จังหวัดสระบุรี

จังหวัดสระบุรี ได้ประสานขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่เกษตรกรรม ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2568 รวมทั้งสิ้น 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแก่งคอย อำเภอพระพุทธบาท อำเภอเสาไห้ อำเภอหนองโดน และอำเภอมวกเหล็ก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 15 การขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่จังหวัดสระบุรี ปี 2568

อำเภอ	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย (ไร่)	วันที่ขอสนับสนุน
แก่งคอย	หินซ้อน	373	9,734	10 มิ.ย. 68
	ท่าคล้อ	334	8,716	
	สองคอน	256	4,938	16 มิ.ย. 68
พระพุทธบาท	พระพุทธบาท	38	1,287	18 มิ.ย. 68
	ขุนไชลอน	34	1,332	
	ธารเกษม	413	13,116	
	นายาว	263	8,924	
	พุดคำจาน	137	7,241	
	เขาวง	108	3,208	
	พุก ráng	164	4,601	
	ป่าหวาย	303	9,534	
	หนองแก	252	7,141	
เสาไห้	หัวปลวก	238	5,177	20 มิ.ย. 68
	ท่าช้าง	38	531	
พระพุทธบาท	ธารเกษม/ นายาว	83	คาดการณ์ ความเสียหายไม่ได้	24 มิ.ย. 68
แก่งคอย	หินซ้อน	275	9,592	9 ก.ค. 68
เสาไห้	หัวปลวก	238	5,177	16 ก.ค. 68
	ท่าช้าง	38	531	
หนองโดน	บ้านกล้วย	35	510	17 ก.ค. 68
	บ้านโป่ง	18	216	
	หนองโดน	42	650	
มวกเหล็ก	มิตรภาพ	153	6,117	5 ส.ค. 68
	มวกเหล็ก	553	1,838	
	หนองย่างเสือ	1,270	22,667	
	ซับสมบูรณ์	1,194	16,658	
	ลำพญากลาง	1,933	61,684	
	ลำสมพุง	695	19,695	

ตารางที่ 15 การขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่จังหวัดสระบุรี ปี 2568 (ต่อ)

อำเภอ	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย (ไร่)	วันที่รับแจ้ง
เสาไห้	หัวปลวก	238	5,177	5 ส.ค. 68
	ท่าช้าง	38	531	
พระพุทธบาท	-	-	31,977	6 ส.ค. 68
แก่งคอย	หินซ้อน	173	3,734	6 ส.ค. 68
	ท่าคล้อ	134	3,716	
	สองคอน	153	3,258	
	ทับกวาง	57	2,011	
	เตาปูน	26	730	
	ข้าฝักแพว	30	1,140	
	ชะอม	12	300	
	ห้วยแห้ง	67	1,100	
	ตาลเดี่ยว	25	680	
	ท่ามะปราง	65	1,600	
มวกเหล็ก	มิตรภาพ	153	6,117	18 ส.ค. 68

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี

ข้อมูล ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2568

5. แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69

5.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง จังหวัดสระบุรี

จังหวัดสระบุรี มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง รวม 6 แห่ง แบ่งเป็น อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาณน้ำเก็บกัก 960 ล้าน.ลบ.ม. มีปริมาณน้ำรวม 916.25 ล้าน.ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 95.44 และอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 5 แห่ง มีปริมาณน้ำเก็บกักรวม 1,033.18 ล้าน.ลบ.ม. และมีปริมาณน้ำรวม 990.391 ล้าน.ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 95.86 (ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2568)

ตารางที่ 16 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง จังหวัดสระบุรี

เขื่อน/อ่างเก็บน้ำ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	ปริมาณน้ำเก็บกัก (ล้าน.ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำปัจจุบัน (ล้าน.ลบ.ม.)	ร้อยละ	ปี พ.ศ. 2567		เปรียบเทียบปริมาณน้ำ (เพิ่ม/ลด)
					ปริมาณน้ำ (ล้าน.ลบ.ม.)	ร้อยละ	
1. เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ (อำเภอวังม่วง)	159,500	960.00	916.25	95.44	948	98.75	-3.31
2. อ่างเก็บน้ำมวกเหล็ก (อำเภอวังม่วง)	25,000	61.00	60.912	99.86	39.730	65.13	+34.73
3. อ่างเก็บน้ำคำตะเคียน (อำเภอมวกเหล็ก)	-	0.70	0.512	73.14	0.363	51.85	+21.53
4. อ่างเก็บน้ำบ้านดง (อำเภอแก่งคอย)	7,397	3.18	3.182	100.00	3.164	99.43	+0.57
5. อ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว (อำเภอเฉลิมพระเกียรติ)	2,500	1.10	0.982	89.27	0.762	69.27	+20.02
6. อ่างเก็บน้ำคลองเพรียว (อำเภอเมือง)	122,620	7.20	7.00	97.22	6.760	93.88	+3.34
รวม	317,017	1,033.18	990.391	95.86			

ที่มา : โครงการชลประทานสระบุรี และ <https://app.rid.go.th/reservoir/>

ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2568

5.2 สถานการณ์ด้านข้าว

ในปีการผลิต 2568/69 มีเกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียนการเพาะปลูกข้าวนาปี (รอบที่ 1) จำนวน 4,612,112 ครัวเรือน ทำการเพาะปลูกแล้ว 58,318,967 ไร่ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปลูกมากที่สุด 36,514,126 ไร่ รองลงมาคือ ภาคเหนือ 14,092,205 ไร่ ภาคกลาง 7,427,954 ไร่ และภาคใต้ 284,682 ไร่ ตามลำดับ

แผนภาพที่ 10 รายงานสถานการณ์ด้านข้าว (กรมการข้าว)

ข้อมูลเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านข้าว ปีการเพาะปลูก ปี 2568/69 ของกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า เนื้อที่ประสบภัยพิบัติด้านข้าว รวมทั้งสิ้น 798,210.94 ไร่ เนื้อที่ได้รับความเสียหายรวม 632,287.03 ไร่ (คิดเป็นร้อยละ 79.21) โดยภัยพิบัติที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ อุทกภัย เนื้อที่ปลูก 795,376.64 ไร่ เนื้อที่ได้รับความเสียหาย 632,227.37 ไร่ (ร้อยละ 79.48) รองลงมาคือ ภัยอื่นๆ เนื้อที่ปลูก 2,659.79 ไร่ เนื้อที่ได้รับความเสียหาย 8.91 ไร่ (ร้อยละ 0.33) ภัยจากช้างป่า เนื้อที่ปลูก 144.50 ไร่ เนื้อที่ได้รับความเสียหาย 22.50 ไร่ (ร้อยละ 15.57) ภัยแล้ง เนื้อที่ปลูก 27 ไร่ เนื้อที่ได้รับความเสียหาย 27 ไร่ (ร้อยละ 100) และภัยจากศัตรูพืช เนื้อที่ปลูก 3.01 ไร่ เนื้อที่ได้รับความเสียหาย 1.25 ไร่ (ร้อยละ 41.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ข้อมูลเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านข้าว ปีการเพาะปลูก ปี 2568/69 (รวมทั้งประเทศ)

ภัยพิบัติ	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่ได้รับความเสียหาย (ไร่)	เนื้อที่ปลูก หัก เนื้อที่ได้รับความเสียหาย (ไร่)	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	798,210.94	632,287.03	165,923.91	79.21
อุทกภัย	795,376.64	632,227.37	163,149.27	79.48
ภัยอื่นๆ	2,659.79	8.91	2,650.88	0.33
ภัยจากช้างป่า	144.50	22.50	122.00	15.57
ศัตรูพืชระบาด	3.01	1.25	1.76	100
ภัยแล้ง	27.00	27.00	-	41.53

ที่มา : รายงานสถานการณ์ด้านข้าว (กรมการข้าว)

ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2568

พื้นที่ปลูกข้าวนาปี ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

จากข้อมูลการปลูกข้าวนาปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลพื้นที่การขึ้นทะเบียนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับข้อมูลพื้นที่จากดาวเทียม พบว่า พื้นที่ปลูกข้าวจากข้อมูลดาวเทียม (GISDA) มากกว่าพื้นที่ปลูกข้าวจากผลการขึ้นทะเบียน จำนวน 37,650 ไร่ โดยข้อมูลจาก GISDA มีพื้นที่ปลูก 324,645 ไร่ และข้อมูลจากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน 268,995 ไร่

ตารางที่ 18 พื้นที่ปลูกข้าวจากผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เปรียบเทียบกับพื้นที่ปลูกข้าวจากข้อมูลดาวเทียมข้าวนาปี ปีการเพาะปลูก 2568/69 รายจังหวัดภาคกลาง

จังหวัด	การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี			ข้อมูลดาวเทียม (GISDA) (ไร่)
	ครัวเรือน	แปลง	ขึ้นทะเบียน (ไร่)	
ลพบุรี	41,685	68,277	724,165	585,018
พระนครศรีอยุธยา	33,290	76,794	722,751	954,089
ชัยนาท	32,134	78,107	645,878	1,069,280
สิงห์บุรี	14,726	36,625	291,431	339,922
สระบุรี	14,107	32,345	286,995	324,645
อ่างทอง	15,494	40,322	272,734	388,283
ปทุมธานี	10,772	28,364	281,797	291,061
กรุงเทพมหานคร	3,287	5,111	75,274	119,764
นนทบุรี	4,244	12,445	71,027	77,486

ที่มา : รายงานสถานการณ์ด้านข้าว (กรมการข้าว)

ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2568

5.3 นโยบาย มาตรการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง ปี 2568/69

กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดเป้าหมายความต้องการใช้ข้าวทั่วประเทศ ปริมาณ 28.664 ล้านตัน ข้าวเปลือก และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดเป้าหมายการผลิตข้าว 30.872 ล้านตันข้าวเปลือก พื้นที่รวม 66.984 ล้านไร่ แยกเป็น รอบที่ 1 พื้นที่ 59.764 ล้านไร่ คาดการณ์ผลผลิต 26.537 ล้านตันข้าวเปลือก และรอบที่ 2 พื้นที่ 7.220 ไร่ คาดการณ์ผลผลิต 4.335 ล้านตันข้าวเปลือก

5.3.1 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69

กรมชลประทานได้ทบทวนแผนจัดสรรน้ำการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง 2568/69 รวมทั้งนโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 โดยทั้งประเทศ จำนวน 15.60 ล้านไร่ แบ่งเป็นข้าวรอบที่ 2 จำนวน 12.86 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 10.05 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 2.81 ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน 2.74 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.67 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 2.07 ล้านไร่) ใช้น้ำเจ้าพระยา 22 จังหวัด จำนวน 8.59 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ 2 จำนวน 7.80 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 6.27 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 1.53 ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน 0.79 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.08 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 0.71 ล้านไร่)

ตารางที่ 19 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ทั้งประเทศ

เขตพื้นที่	ประเภทแหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 (ล้านไร่)				
		ข้าวนอกเขตชลประทาน	พืชไร่	พืชผัก	รวมพืชไร่ พืชผัก	รวมทั้งหมด
ทั้งประเทศ (77 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	10.05	0.47	0.20	0.67	10.72
	นอกเขตชลประทาน	2.81	1.65	0.42	2.07	4.88
	รวม	12.86	2.12	0.62	2.74	15.60
22 จังหวัด ลุ่มน้ำเจ้าพระยา	ในเขตชลประทาน	5.27	0.04	0.04	0.08	6.35
	นอกเขตชลประทาน	1.53	0.67	0.04	0.71	2.24
	รวม	7.80	0.71	0.08	0.79	8.59
รวม 7 จังหวัด ลุ่มน้ำแม่กลอง	ในเขตชลประทาน	0.91	0.12	0.11	0.23	1.14
	นอกเขตชลประทาน	0.02	0.06	0.05	0.11	0.13
	รวม	0.93	0.18	0.16	0.34	1.27
รวมพื้นที่นอกกลุ่ม เจ้าพระยาและกลุ่ม แม่กลอง	ในเขตชลประทาน	2.87	0.31	0.05	0.36	3.23
	นอกเขตชลประทาน	1.26	0.92	0.33	1.25	2.51
	รวม	4.13	1.23	0.38	1.61	5.74
รวมทั้งประเทศ	ในเขตชลประทาน	10,053,470	476,497	196,037	672,534	10,726,004
	นอกเขตชลประทาน	2,811,679	1,645,001	423,176	2,068,177	4,879,856
	รวม	12,865,149	2,121,498	619,213	2,740,711	15,605,860

ที่มา : แผนบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

5.3.2 สถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 รายภาค/จังหวัด ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และแม่กลอง และพื้นที่นอกกลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง

ในพื้นที่ภาคกลาง มีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 รวมทั้งหมด 3,156,408 ไร่ แบ่งเป็น พื้นที่ในเขตชลประทาน 2,978,198 ไร่ (ข้าวนอกเขต 2 พื้นที่ 2,946,473 ไร่ พืชไร่ 20,391 ไร่ พืชผัก 11,334 ไร่) และพื้นที่นอกเขตชลประทาน 178,210 ไร่ (ข้าวนอกเขต 2 พื้นที่ 62,834 ไร่ พืชไร่ 109,939 ไร่ และพืชผัก 5,437 ไร่)

จังหวัดสระบุรี มีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 รวมทั้งหมด 274,579 ไร่ แบ่งเป็น พื้นที่ในเขตชลประทาน 240,718 ไร่ (ข้าวนอกเขต 2 พื้นที่ 228,618 ไร่ พืชไร่ 11,465 ไร่ พืชผัก 635 ไร่) และพื้นที่นอกเขตชลประทาน 33,861 ไร่ (ข้าวนอกเขต 2 พื้นที่ 6,588 ไร่ พืชไร่ 26,048 ไร่ พืชผัก 1,225 ไร่)

สำหรับในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง (22 จังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยา) จังหวัดสระบุรี มีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง พื้นที่ในเขตชลประทาน 231,593 ไร่ (ข้าวนอกเขต 2 พื้นที่ 226,093 ไร่ พืชไร่ 5,200 ไร่ พืชผัก 300 ไร่) และพื้นที่นอกเขตชลประทาน 33,861 ไร่ (ข้าวนอกเขต 2 พื้นที่ 6,588 ไร่ พืชไร่ 26,048 ไร่ และพืชผัก 1,225 ไร่)

ในพื้นที่นอกกลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง จังหวัดสระบุรี มีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง พื้นที่ในเขตชลประทาน 231,593 ไร่ (ข้าวรอบที่ 2 พื้นที่ 226,093 ไร่ พืชไร่ 5,200 ไร่ พืชผัก 300 ไร่) และพื้นที่นอกเขตชลประทาน 33,861 ไร่ (ข้าวรอบที่ 2 พื้นที่ 6,588 ไร่ พืชไร่ 26,048 ไร่ และพืชผัก 1,225 ไร่)

ตารางที่ 20 สถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 ภาคกลาง พื้นที่กลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง และพื้นที่นอกกลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง

เขตพื้นที่	ประเภทแหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 (ไร่)				
		ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่	พืชผัก	รวมพืชไร่ พืชผัก	รวมทั้งหมด
ภาคกลาง	ในเขตชลประทาน	2,946,473	20,391	11,334	31,725	2,978,198
	นอกเขตชลประทาน	62,834	109,939	5,437	115,376	178,210
	รวม	3,009,307	130,330	16,771	147,101	3,156,408
จังหวัดสระบุรี	ในเขตชลประทาน	228,618	11,465	635	12,100	240,718
	นอกเขตชลประทาน	6,588	26,048	1,225	27,273	33,861
	รวม	235,206	37,513	1,860	39,373	274,579
พื้นที่กลุ่ม เจ้าพระยาและ แม่กลอง (จังหวัดสระบุรี)	ในเขตชลประทาน	226,093	5,200	300	5,500	231,593
	นอกเขตชลประทาน	6,588	26,048	1,225	27,273	33,861
	รวม	232,681	31,248	1,525	32,773	265,454
พื้นที่นอก กลุ่มน้ำเจ้าพระยาและ แม่กลอง (จังหวัดสระบุรี)	ในเขตชลประทาน	2,525	6,265	335	6,600	9,125
	นอกเขตชลประทาน	-	-	-	-	-
	รวม	2,525	6,265	335	6,600	9,125

ที่มา : แผนบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

5.3.3 นโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69

นโยบาย

1. **ด้านการจัดสรรน้ำ** การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน โดยสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จัดสรรน้ำตามระบบรอบเวรหรือกำหนดวิธีการเพาะปลูกที่ประหยัดน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้มีน้ำเพียงพอ สำหรับอุปโภค-บริโภค การรักษาระบบนิเวศ การอุตสาหกรรม และการเพาะปลูกพืชต้นฤดูฝนปีถัดไป โดยมีแนวทางดังนี้

1.1 หลักการจัดสรรน้ำ

- จัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ
- สนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ใช้ระบบรอบเวรหรือกำหนดวิธีการเพาะปลูกที่ประหยัดน้ำให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

1.2 ลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำ

1. เพื่อการอุปโภค-บริโภค และการประปา
2. เพื่อการรักษาระบบนิเวศทางน้ำ เช่น การผลักดันน้ำเค็ม การขับไล่ น้ำเสีย บรรเทาสาธารณภัย

จารีตประเพณีและค่านิยม เป็นต้น

3. เพื่อสำรองน้ำไว้ใช้สำหรับการใช้น้ำในช่วงต้นฤดูฝน สำหรับอุปโภค-บริโภค และรักษาระบบนิเวศ เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2569

4. เพื่อการเกษตร

5. เพื่ออุตสาหกรรม

6. เพื่อการพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว

2. ด้านการเกษตร

2.1 กำกับติดตามสถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2567/68 ของเกษตรกรให้เป็นไปตามแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาด้านการตลาดประกอบด้วย

2.2 การวางแผนการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งที่ผ่านมา พิจารณาปริมาณน้ำต้นทุนเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดพื้นที่เพาะปลูก ด้วยสภาพเศรษฐกิจ และตลาดโลกในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงรวดเร็วการวางแผนการปลูกพืช ต้องขยายกรอบแนวคิดในมิติอื่นๆ ร่วมด้วย ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจและการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ มิติด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมิติด้านสังคมและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการวางแผนการเพาะปลูกฯ พืชในช่วงฤดูแล้งที่ “ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ” และ “ผลิตสิ่งที่ตลาดต้องการ” เป็นต้น

2.3 ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและด้านการตลาด

มาตรการ

1. **ด้านการจัดสรรน้ำ** ในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพล เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ วางแผนการจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างยั่งยืนมีปริมาณน้ำต้นทุน สามารถสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปี 2568/69 ซึ่งวางแผนส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง ประมาณ 6.60 ล้านไร่ รวมทั้ง ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเติมน้ำต้นทุนให้เขื่อนกักเก็บน้ำ (มีนาคม - ตุลาคม 2569) ปฏิบัติการฝนหลวง เพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักให้กับเขื่อนต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อสำรองไว้เป็นน้ำต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง ที่จะมาถึงและเพื่อสาธารณประโยชน์ต่างๆ

2. **ด้านการเกษตร** ในปีเพาะปลูกปัจจุบัน สืบเนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำมีเพียงพอ กรมชลประทานจึงได้กำหนดนโยบายและมาตรการด้านการเกษตรเพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง โดยมีการจัดสรรน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปรังที่ 2 ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง และพิจารณาทางเลือกในการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยเพื่อทดแทนการปลูกข้าวนาปรังที่ 2 รวมถึงส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบการให้น้ำแก่พืชอย่างเหมาะสม เพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และด้านการตลาด

3.1 ให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสถานการณ์น้ำในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน แนวโน้มความต้องการของตลาด ราคา และแหล่งรับซื้อพืชฤดูแล้ง เป็นต้น

3.2 ประสาน และช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาช่องทางการตลาดให้กับผลผลิตพืชฤดูแล้ง

3.3 สร้างการรับรู้เพื่อให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ข้าวนาปรังที่ 2 ควบคุมพื้นที่ปลูกไม่ให้เกินจำนวนที่กำหนด พืชไร่พืชผัก ส่งเสริมให้มีพื้นที่ปลูกได้ตามจำนวนที่กำหนด

3.4 เชิญชวนเกษตรกรให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย โดยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปลูกพืชใช้น้ำน้อย โครงการยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง (ข้าว) เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าวนาปรังที่ 2

3.5 การแนะนำให้เกษตรกรปฏิบัติดูแลรักษาพืชในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งการรักษาความชื้นและลดการเผาตอซัง

5.4 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 (กรมชลประทาน)

แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการชลประทานขนาดใหญ่ จังหวัดสระบุรี ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69

จังหวัดสระบุรี มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เริ่มการระบายน้ำ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569 โดยสำนักงานชลประทานที่ 10 มีแผนการจัดสรรน้ำ และการปลูกพืชฤดูแล้ง ในพื้นที่ชลประทาน 445,107 ไร่ ปริมาณน้ำรวม 373.08 ล้าน.ลบ.ม. ประกอบด้วย อูบโคก-บริโคก 18 ล้าน.ลบ.ม. ระบบนิเวศ 8.45 ล้าน.ลบ.ม. 231.63 ล้าน.ลบ.ม. และอุตสาหกรรม 115 ล้าน.ลบ.ม. (สำนักงานชลประทานที่ 11) มีแผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งในพื้นที่ชลประทาน 12,116 ไร่ ปริมาณน้ำรวม 16.86 ล้าน.ลบ.ม. ประกอบด้วย อูบโคก-บริโคก 18 ล้าน.ลบ.ม. ระบบนิเวศ 8.45 ล้าน.ลบ.ม. 231.63 ล้าน.ลบ.ม. และอุตสาหกรรม 115 ล้าน.ลบ.ม.

ตารางที่ 21 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการขนาดใหญ่ ในช่วงฤดูแล้งปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

จังหวัด	ปริมาณน้ำ (ล้าน.ลบ.ม.)						คาดการณ์พื้นที่ (ไร่)								
	อูบโคก-บริโคก	ระบบนิเวศ	เกษตร	อุตสาหกรรม	อื่นๆ	รวม	ข้าวนาปรัง	พืชไร่	พืชผัก	อ้อย	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	บ่อปลา	อื่นๆ	รวม
สำนักงานชลประทานที่ 10 (พื้นที่ชลประทาน 445,107 ไร่)	18.00	8.45	231.63	115	-	373.08	224,432	5,200	-	-	1,362	100	1,712	5,480	238,286
สำนักงานชลประทานที่ 11 (พื้นที่ชลประทาน 12,116 ไร่)	15.00	-	1.86	-	-	16.86	1,661	-	300	-	800	-	-	40	2,801
รวม (พื้นที่ชลประทาน 457,223 ไร่)	33.00	8.45	233.49	115	-	389.94	226,093	5,200	300	-	2,162	100	1,712	5,520	241,087

ที่มา : แผนบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการชลประทานขนาดกลางและแหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดสระบุรี ในช่วงฤดูแล้งปี 2568/69

จังหวัดสระบุรี มีแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชช่วงฤดูแล้งของโครงการชลประทานขนาดกลาง ปี 2568/69 (สำนักงานชลประทานที่ 10 พื้นที่ชลประทาน 445,107 ไร่ และ สำนักงานชลประทานที่ 11 พื้นที่ชลประทาน 12,116 ไร่) ปริมาณน้ำรวม 24.84 ล้าน.ลบ.ม. (อูบโคก-บริโคก 1.22 ล้าน.ลบ.ม. ระบบนิเวศ 5.85 ล้าน.ลบ.ม. การเกษตร 15.65 ล้าน.ลบ.ม. อุตสาหกรรม 1.54 ล้าน.ลบ.ม. และอื่นๆ 0.58 ล้าน.ลบ.ม.) พื้นที่คาดการณ์รวม 25,271 ไร่ (ข้าวนาปรัง 2,525 ไร่ พืชไร่ 6,265 ไร่ พืชผัก 335 ไร่ อ้อย 13,550 ไร่ ไม้ผล 400 ไร่ ไม้ยืนต้น 210 ไร่ บ่อปลา 156 ไร่ และอื่นๆ 1,830 ไร่) ระยะเวลาการปลูกพืช ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569

ตารางที่ 22 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการขนาดกลางและแหล่งน้ำธรรมชาติ ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

จังหวัด	ปริมาณน้ำ (ล้าน.ลบ.ม.)						คาดการณ์พื้นที่ (ไร่)								
	อุปโภคบริโภค	ระบบนิเวศ	เกษตร	อุตสาหกรรม	อื่นๆ	รวม	ข้าวนาปรัง	พืชไร่	พืชผัก	อ้อย	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	บ่อปลา	อื่นๆ	รวม
สำนักงานชลประทานที่ 10 (พื้นที่ชลประทาน 445,107 ไร่)	1.22	5.85	15.65	1.54	0.58	24.84	2,525	6,265	335	13,550	400	210	156	1,830	25,271
สำนักงานชลประทานที่ 11 (พื้นที่ชลประทาน 12,116 ไร่)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม (พื้นที่ชลประทาน 457,223 ไร่)	1.22	5.85	15.65	1.54	0.58	24.84	2,525	6,265	335	13,550	400	210	156	1,830	25,271

ที่มา : แผนบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดอื่นๆ ขนาดกลาง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ในช่วงฤดูแล้งปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดอื่นๆ ขนาดกลาง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี ปริมาณน้ำรวม 414.78 ล้าน.ลบ.ม. คาดการณ์พื้นที่ 266,358 ไร่ ประกอบด้วย อุปโภค-บริโภค 34.22 ล้าน.ลบ.ม. ระบบนิเวศ 14.30 ล้าน.ลบ.ม. เกษตร 249.14 ล้าน.ลบ.ม. อุตสาหกรรม 116.54 ล้าน.ลบ.ม. คาดการณ์พื้นที่ข้าวนาปรัง 228,618 ไร่ พืชไร่ 11,465 ไร่ พืชผัก 635 ไร่ อ้อย 13,550 ไร่ ไม้ผล 2,560 ไร่ ไม้ยืนต้น 310 ไร่ บ่อปลา 1,868 ไร่ และอื่นๆ 7,350 ไร่

ตารางที่ 23 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งของโครงการขนาดใหญ่ ขนาดอื่นๆ และแหล่งน้ำธรรมชาติ ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

จังหวัด	ปริมาณน้ำ (ล้าน.ลบ.ม.)						คาดการณ์พื้นที่ (ไร่)								
	อุปโภคบริโภค	ระบบนิเวศ	เกษตร	อุตสาหกรรม	อื่นๆ	รวม	ข้าวนาปรัง	พืชไร่	พืชผัก	อ้อย	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	บ่อปลา	อื่นๆ	รวม
สำนักงานชลประทานที่ 10 (พื้นที่ชลประทาน 445,107 ไร่)	19.22	14.30	247.28	116.54	0.58	397.92	226,957	11,465	335	13,550	1,760	310	1,868	7,310	263,557
สำนักงานชลประทานที่ 11 (พื้นที่ชลประทาน 12,116 ไร่)	15.00	-	1.86	-	-	16.86	1,661	-	300	-	800	-	-	40	2,801
รวม (พื้นที่ชลประทาน 457,223 ไร่)	34.22	14.30	249.14	116.54	0.58	414.78	228,618	11,465	635	13,550	2,560	310	1,868	7,350	266,358

ที่มา : แผนบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน จากอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

จังหวัดสระบุรี มีแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน จากอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ปี 2568/69 จากอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย 1) อ่างเก็บน้ำบ้านดง ปริมาณน้ำ 2.33 ล้าน.ลบ.ม. พื้นที่คาดการณ์ 2,700 ไร่ 2) อ่างเก็บน้ำคลองเพียว ปริมาณน้ำ รวม 4.19 ล้าน.ลบ.ม. พื้นที่คาดการณ์ 170 ไร่ 3) อ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว ปริมาณน้ำรวม 0.83 ล้าน.ลบ.ม. พื้นที่คาดการณ์ 376 ไร่ และ 5) อ่างเก็บน้ำมวกเหล็ก ปริมาณน้ำรวม 17.49 ล้าน.ลบ.ม. พื้นที่คาดการณ์ 21,935 ไร่ ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 24 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน จากอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี (ระยะเวลาการส่งน้ำ 1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569)

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำ (ล้าน.ลบม.)						พื้นที่คาดการณ์ (ไร่)								
	อุปโภคบริโภค	ระบบนิเวศ	เกษตร	อุตสาหกรรม	อื่นๆ	รวม	ข้าวนาปรัง	พืชไร่	พืชผัก	อ้อย	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	บ่อปลา	อื่นๆ	รวม
อ่างเก็บน้ำบ้านดง (น้ำใช้การได้ 0.82 ล้าน.ลบม.)	0.50	0.05	1.73	-	0.05	2.33	2,525	50	35	-	70	45	-	65	2,790
อ่างเก็บน้ำคลองเพรียว (น้ำใช้การได้ 37.87 ล้าน.ลบม.)	-	2.13	0.52	1.54	-	4.19	-	-	10	-	160	-	-	-	170
อ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว (น้ำใช้การได้ 47.44 ล้าน.ลบม.)	-	-	0.80	-	0.03	0.83	-	15	85	50	70	45	96	15	376
อ่างเก็บน้ำมวกเหล็ก (น้ำใช้การได้ 5.17 ล้าน.ลบม.)	0.72	3.67	12.60	-	0.50	17.49	-	6,200	205	13,500	100	120	60	1,750	21,935

ที่มา : แผนการบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

แผนการจัดสรรน้ำและแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 รายโครงการ

จังหวัดสระบุรี มีโครงการชลประทาน ในพื้นที่สำนักชลประทานที่ 10 รวม 5 โครงการ มีแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 รวมทั้งสิ้น 653.11 ล้าน.ลบ.ม. (อุปโภค-บริโภค 2,300 ล้าน.ลบ.ม. ระบบนิเวศ 19.57 ล้าน.ลบ.ม. การเกษตร 494.02 ล้าน.ลบ.ม. และอุตสาหกรรม 116.54 ล้าน.ลบ.ม.) พื้นที่คาดการณ์รวม 541,889 ไร่ (ข้าวนาปรัง 494,340 ไร่ พืชไร่ 5,331 ไร่ พืชผัก 418 ไร่ ไม้ผล 27,913 ไร่ ไม้ยืนต้น 100 ไร่ บ่อปลา 8,307 ไร่ และอื่นๆ 5,480 ไร่)

ตารางที่ 25 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 รายโครงการ จังหวัดสระบุรี (ระยะเวลาการปลูกพืช ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 – 30 เมษายน 2569)

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำ (ล้าน.ลบม.)						คาดการณ์พื้นที่ (ไร่)								
	อุปโภคบริโภค	ระบบนิเวศ	เกษตร	อุตสาหกรรม	อื่นๆ	รวม	ข้าวนาปรัง	พืชไร่	พืชผัก	อ้อย	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	บ่อปลา	อื่นๆ	รวม
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโคกกระเทียม (พื้นที่ชลประทาน 238,303 ไร่)	600	4.24	151.60	15.16	-	177.00	175,763	131	408	-	1,293	-	1,163	-	178,758
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเรียงราง (พื้นที่ชลประทาน 157,577 ไร่)	400	3.82	113.76	24.18	-	145.75	120,541	5,200	-	-	1,362	100	1,712	5,480	134,395
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองเพรียว-เสาไห้ (พื้นที่ชลประทาน 135,300 ไร่)	400	4.61	69.47	31.96	-	110.03	80,541	-	10	-	160	-	-	-	80,711
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาป่าสักใต้ (พื้นที่ชลประทาน 206,750 ไร่)	300	3.43	124.79	19.51	-	150.73	100,128	-	-	-	25,098	-	5,432	-	130,658
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ (พื้นที่ชลประทาน 152,723 ไร่)	600	3.47	34.40	25.73	-	69.60	17,367	-	-	-	-	-	-	-	17,367
รวม (พื้นที่ชลประทาน 890,653 ไร่)	2,300	19.57	494.02	116.54	-	653.11	494,340	5,331	418	-	27,913	100	8,307	5,480	541,889

ที่มา : แผนการบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

6. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

6.1 พื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2567/68 รอบที่ 2 รายชนิด รายอำเภอ

จากข้อมูลพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2567/68 รอบที่ 2 จังหวัดสระบุรี มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว รวม 171,700 ไร่ แบ่งเป็น ในเขตชลประทาน 162,300 ไร่ (ข้าวหอมไทย 3,300 ไร่ ข้าวเจ้า 159,000 ไร่) นอกเขตชลประทาน 9,400 ไร่ (ข้าวหอมไทย 400 ไร่ ข้าวเจ้า 8,500 ไร่ และข้าวเหนียว 500 ไร่)

ตารางที่ 26 พื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2567/68 รอบที่ 2 จังหวัดสระบุรี รายอำเภอ

อำเภอ	ในเขตชลประทาน				นอกเขตชลประทาน				รวม			รวมทั้งสิ้น
	ข้าวหอมไทย	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวม	ข้าวหอมไทย	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวม	ข้าวหอมไทย	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	
1. แก่งคอย	-	500	-	500	400	-	500	500	-	500	500	1,000
2. เฉลิมพระเกียรติ	-	2,200	-	2,200	-	50	-	50	-	2,250	-	2,250
3. ดอนพุด	-	1,900	-	19,000	-	-	-	-	-	19,000	-	19,000
4. บ้านหมอ	1,000	25,000	-	26,000	-	-	-	-	1,000	25,000	-	26,000
5. พระพุทธบาท	100	2,000	-	2,000	400	1,850	-	2,200	500	3,800	-	4,300
6. มวกเหล็ก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. เมืองสระบุรี	-	5,500	-	5,500	-	50	-	50	-	5,550	-	5,550
8. วิมว่ง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. วิหารแดง	-	2,000	-	2,000	-	2,200	-	2,200	-	4,200	-	4,200
10. เสาไห้	200	30,000	-	30,200	-	700	-	700	200	30,700	-	30,900
11. หนองแค	200	31,800	-	32,000	-	3,700	-	3,700	200	35,500	-	35,700
12. หนองแซง	-	20,000	-	20,000	-	-	-	-	-	20,000	-	20,000
13. หนองโดน	1,800	21,000	-	22,800	-	-	-	-	1,800	21,000	-	22,800
รวม	3,300	159,000	-	162,300	400	8,500	500	9,400	3,700	167,500	500	171,700

ที่มา : พื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปีการผลิต 2567/68 รอบที่ 2 รายชนิด รายอำเภอ (กรมการข้าว)

6.2 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปีการผลิต 2568/69 จังหวัดสระบุรี รายอำเภอ

จังหวัดสระบุรี มีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปีการผลิต 2568/69 รวม 183,429 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน 149,567.75 ไร่ และพื้นที่นอกเขตชลประทาน 33,861.25 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าว รวม 153,757 ไร่ (ในเขตชลประทาน 147,169 ไร่ และพื้นที่นอกเขตชลประทาน 6,588 ไร่) และพื้นที่ปลูกพืชไร่/พืชผัก รวม 29,672 ไร่ (ในเขตชลประทาน 2,398.75 ไร่ และนอกเขตชลประทาน 27,273.25 ไร่)

ตารางที่ 27 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปีการผลิต 2568/69 จังหวัดสระบุรี (รายอำเภอ)

อำเภอ	ข้าว			พืชไร่/พืชผัก			รวมทั้งหมด		
	นอกเขต	ในเขต	รวม	นอกเขต	ในเขต	รวม	นอกเขต	ในเขต	รวม
1. เมืองสระบุรี	580	9,980	10,560	109.50	21	130.50	689.50	10,001	10,690.50
2. แก่งคอย	770	1,600	2,370	11,273	195	11,468	12,043	1,795	13,838
3. บ้านหมอ	-	18,293	18,293	1,260	-	1,260	1,260	18,293	19,553
4. พระพุทธบาท	365	3,000	3,365	706	-	706	1,071	3,000	4,071
5. มวกเหล็ก	-	-	-	5,966	-	5,966	5,966	-	5,966
6. วิหารแดง	2,183	1,494	3,677	675	180	855	2,858	1,674	4,532
7. เสาไห้	400	26,941	27,341	350	971	1,321	750	27,912	28,662
8. หนองแค	2,240	19,053	21,293	63	807	870	2,303	19,860	22,163
9. หนองแซง	-	17,270	17,270	-	51	51	-	17,321	17,321
10. หนองโดน	-	27,660	27,660	95.75	70.50	166.25	95.75	27,730.50	27,826.25
11. ดอนพุด	-	19,773	19,773	-	80	80	-	19,853	19,853
12. วังม่วง	-	-	-	973	-	973	973	-	973
13. เฉลิมพระเกียรติ	50	2,105	2,155	5,802	23.25	5,825.25	5,852	2,128.25	7,980.25
รวม	6,588	147,169	153,757	27,273.25	2,398.75	29,672	33,861.25	149,567.75	183,429

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี

ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2568

7. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

7.1 แผนเผชิญเหตุภัยแล้ง จังหวัดสระบุรี ปี 2568

ตารางที่ 28 การเตรียมความพร้อมรับมือและมาตรการดำเนินการ

มาตรการ	หน่วยงานดำเนินการ	
	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ช่วงการเตรียมความพร้อม		
1.1 การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention) ประกอบด้วย การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยแล้ง		
1) การประเมินความเสี่ยงภัยแล้ง ประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยแล้งและผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสาธารณสุข ทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง	- โครงการชลประทานสระบุรี - สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี	- สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระบุรี - สนง.สถิติจังหวัดสระบุรี - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี - อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2) การตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยและจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแล้ง		

ตารางที่ 28 การเตรียมความพร้อมรับมือและมาตรการดำเนินการ (ต่อ)

มาตรการ	หน่วยงานดำเนินการ	
	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
3) จัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เครื่องมือ เครื่องจักร เพื่อให้พร้อมใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภัยแล้ง	- สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี	- สนง.สถิติจังหวัดสระบุรี - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระบุรี - โครงการชลประทานสระบุรี - สำนักทรัพยากรน้ำ ภาค 2 สระบุรี - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (สาขาสระบุรี) - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - สนง.พัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี - สนง.ประชาสัมพันธ์จังหวัดสระบุรี - ที่ทำการปกครองจังหวัด/อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
1.2 มาตรการเตรียมความพร้อม (Preparation) ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการ การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย จัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง ข้อมูลแหล่งน้ำ การสำรวจเมล็ดพันธุ์พืช เสาบียงอาหารสัตว์และเวชภัณฑ์ยา ตลอดจนเตรียมความพร้อมเครื่องสูบน้ำและรถบรรทุกน้ำ		
1) พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน	- สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี	- สนง.สถิติจังหวัดสระบุรี - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระบุรี - โครงการชลประทานสระบุรี - สำนักทรัพยากรน้ำภาค 2 สระบุรี - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (สาขาสระบุรี) - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี - ที่ทำการปกครองจังหวัด/อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2) จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง การกำหนดมาตรการประหยัดน้ำแบบบูรณาการทุกระดับ ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	- สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (สาขาสระบุรี) - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - โครงการชลประทานสระบุรี	-

ตารางที่ 28 การเตรียมความพร้อมรับมือและมาตรการดำเนินการ (ต่อ)

มาตรการ	หน่วยงานดำเนินการ	
	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2) จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาด การกำหนดมาตรการประหยัดน้ำแบบบูรณาการทุกระดับ ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	- สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี - สนง.พัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - สนง.พาณิชย์จังหวัดสระบุรี - อ่างทอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	-
3) เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษาและเยาวชน เกี่ยวกับการเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้งได้แก่ กำหนดมาตรการประหยัดการใช้น้ำ การลดปริมาณการปลูกพืชที่ต้องใช้น้ำมากในฤดูแล้ง เป็นต้น	- สนง. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และเขต 2	- สนง. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี - สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี - โครงการชลประทานสระบุรี - สำนักทรัพยากรน้ำที่ 2 สระบุรี - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (สาขาสระบุรี) - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - สนง.พัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี - สนง.ประชาสัมพันธ์จังหวัดสระบุรี - ที่ทำการปกครองจังหวัด/อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4) จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่	- สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี	- สนง.ทางหลวงชนบทจังหวัดสระบุรี - อ่างทอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณกุศล
5) พัฒนาระบบพยากรณ์และเฝ้าระวังเพื่อการเตือนภัยแล้ง	- สนง.สถิติจังหวัดสระบุรี	- สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี - โครงการชลประทานสระบุรี - สำนักทรัพยากรน้ำที่ 2 สระบุรี - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (สาขาสระบุรี) - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - สนง.พัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี - ที่ทำการปกครองจังหวัด/อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 28 การเตรียมความพร้อมรับมือและมาตรการดำเนินการ (ต่อ)

มาตรการ	หน่วยงานดำเนินการ	
	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
6) เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือ ยานพาหนะวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย	- สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี	- ศูนย์การทหารม้า มณฑลทหารบกที่ 18 - สำนักทรัพยากรน้ำที่ 2 สระบุรี - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - โครงการชลประทานสระบุรี - สนง.พลังงานจังหวัดสระบุรี - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดสระบุรี
7) จัดทำแผนส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้งให้สอดคล้องกับแผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่อง	- สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี	- โครงการชลประทานสระบุรี - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี - อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8) วางแผนจัดเตรียมพันธุ์พืช ปุ๋ยและอื่นๆ ที่จำเป็น เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเมื่อผลิตผลการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง	- สนง.เกษตรจังหวัดสระบุรี - อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	-

7.2 การจัดการในภาวะฉุกเฉิน

จังหวัดสระบุรี โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งจังหวัดสระบุรี ปี 2568 โดยได้มอบหน้าที่ให้กับส่วนปฏิบัติการให้ดำเนินการในพื้นที่เกิดเหตุ และให้การสนับสนุนพื้นที่เกิดเหตุอื่นในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี 2568

แผนภาพที่ 11 องค์กรปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : แผนเผชิญเหตุภัยแล้ง จังหวัดสระบุรี ปี 2568)

การเผชิญเหตุ

แนวทางการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตามมาตรการเผชิญเหตุ (Response) ประกอบด้วย การแจ้งเตือนภัยและประชาสัมพันธ์การปฏิบัติการฝนเทียม การปรับแผนการระบายน้ำและปรับรอบเวรการใช้น้ำเพื่อลดผลกระทบจากภัยแล้ง รวมทั้ง จัดชุดเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัย สนับสนุนเสบียงอาหารสัตว์ เครื่องสูบน้ำ รถบรรทุกน้ำ เพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย มีแนวทางดังนี้

- 1) จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด
- 2) ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อประหยัดการใช้น้ำอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตร
- 3) เพิ่มปริมาณการผลิตน้ำ เพื่อสำรองไว้ในการสนับสนุนการแจกจ่ายน้ำให้แก่ประชาชนที่ขาดแคลนน้ำ พร้อมจัดทำแผนแหล่งน้ำดิบสำรองไว้ให้เพียงพอ
- 4) ทำแผนบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง เช่น กรณีการลักขโมยเครื่องสูบน้ำและเครื่องมือทางการเกษตรของประชาชนผู้ประสบภัยแล้ง
- 5) การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยและประกาศพื้นที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เมื่อเกิดสถานการณ์ภัยแล้งขึ้นในพื้นที่พร้อมประสานการปฏิบัติและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยแล้งและผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ
- 6) การบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา รวบรวมและแจกจ่ายให้กับประชาชนผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 7) จัดทำแผนการดูแลรักษาประชาชน ตลอดจนการให้ความรู้กรณีโรคระบาดในฤดูแล้ง รวมทั้งการควบคุมป้องกันโรคที่มักเกิดการระบาดในช่วงฤดูแล้ง
- 8) จัดทำบริหารจัดการน้ำและแนวทางการปลูกพืชฤดูแล้ง รวมทั้งแผนงานโครงการให้คำแนะนำและแนวทางการจัดการพืชผลการเกษตรและการจัดการน้ำแก่ประชาชน
- 9) จัดทำแผนการช่วยเหลือประชาชนด้านแรงงาน การฝึกอาชีพ เพื่อรองรับประชาชนที่อาจว่างงานไม่สามารถปลูกพืชในฤดูแล้งได้ เพื่อสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน และมีการประสานกับสถานประกอบการที่ประสงค์รับผู้ใช้แรงงานในช่วงฤดูแล้ง
- 10) การควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อป้องกันการฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าของผู้ประกอบการ
- 11) การรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดหาภาชนะเก็บกักน้ำ และใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและบริโภคอย่างประหยัด ถูกวิธี ถูกสุขลักษณะทำความเข้าใจและแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชฤดูแล้ง ตลอดจนบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพในลักษณะของการประชาคมตามได้มีการจัดตั้งไว้
- 12) การดูแลรักษาแหล่งน้ำสาธารณะ คู คลอง หนอง บึง และภาชนะเก็บกักน้ำอื่นๆ เพื่อให้มีน้ำอุปโภคบริโภคตลอดฤดูแล้ง การสนับสนุนงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยแล้ง ตามแผนการพัฒนาแหล่งน้ำของจังหวัด
- 13) การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ภายหลังที่จังหวัดประกาศให้เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติแล้ว
- 14) จัดชุดปฏิบัติการร่วมกับฝ่ายปกครองในการรับสถานการณ์ภัยแล้งโดยมีการร่วมมือของหลายภาคส่วน ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัดสระบุรี เช่น การแย่งชิงน้ำของประชาชนเกษตรกรในพื้นที่ในการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และเฝ้าระวังการลักลอบการสูบน้ำในแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ในการผลิตน้ำประปา

ช่วงการฟื้นฟู

การฟื้นฟูภายหลังจากสถานการณ์ภัยแล้งบรรเทาลง การจัดการหลังเกิดภัย ตามมาตรการการฟื้นฟู (Recovery) ดำเนินการสำรวจและประเมินความเสียหาย เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยโดยใช้เงินงบกลาง หรือเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568 (ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2568) รวมทั้ง ให้การฟื้นฟูอาชีพ มีแนวทางดังนี้

- 1) สำรวจความเสียหายและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู
- 2) ฟื้นฟูคุณภาพชีวิต และฟื้นฟูอาชีพของผู้ประสบภัย
- 3) การฟื้นฟูความเสียหายเบื้องต้น โดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ก่อน กรณีที่เกินขีดความสามารถให้พิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568

การสื่อสาร โทรคมนาคม และการติดต่อประสานงาน

- 1) ระบบสื่อสารหลัก ใช้โครงข่ายสื่อสารโทรศัพท์/โทรสาร ติดต่อสื่อสารกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี คลื่นความถี่วิทยุสื่อสารกลาง 161.200 MHz
 - โทรสาร กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โทรศัพท์ 0 3634 0721
- 2) ระบบสื่อสารรอง
 - วิทยุสื่อสารข่ายต่างๆ เช่น ระบบ HF/SBB
 - รถสื่อสารเคลื่อนที่ เช่น รถยนต์ติดตั้งวิทยุสื่อสาร ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - สถานีวิทยุชุมชน ระบบกระจายเสียงตามสาย
 - วิทยุกระจายเสียง AM/FM (สถานีวิทยุชุมชน ทุกแห่งในพื้นที่จังหวัดสระบุรี)
- 3) ผังการติดต่อสื่อสาร หมายเลขโทรศัพท์ในการประสานงาน

7.3 การเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้งด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 จังหวัดสระบุรี

7.3.1 แผนเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง ปี 2568 (ด้านประมง)

1. การเตรียมความพร้อม

- 1) ดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นปัจจุบัน
- 2) ดำเนินการจัดทำบัญชีทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ พร้อมเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ

2. การประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยกับเกษตรกร

- 1) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้ทราบถึงข้อควรปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน/ในกระชัง
- 2) ให้เกษตรกรติดตามข่าวสารพยากรณ์อากาศ และสถานการณ์น้ำจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

3. การให้คำแนะนำ

3.1 ด้านวิชาการ ให้คำแนะนำทางวิชาการกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ติดตามคุณภาพน้ำและเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำ เพื่อลดและหลีกเลี่ยงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในช่วงภัยแล้ง

ข้อควรปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน ดังนี้

- 1) ควรปรับลดขนาดการผลิต หรือลดเว้นการเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยทำการตากบ่อและตกแต่งบ่อเลี้ยงในช่วงฤดูแล้งแทน เพื่อเตรียมไว้รอเลี้ยงสัตว์น้ำในรอบต่อไป
- 2) หยอยจับสัตว์น้ำที่ได้ขนาดขึ้นมาจำหน่ายหรือบริโภค เพื่อลดปริมาณสัตว์น้ำภายในบ่อ
- 3) วางแผนการเลี้ยงสัตว์น้ำให้เหมาะสมกับความพร้อมของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งชนิด ฤดูกาล สภาพภูมิอากาศ และเหตุการณ์ซึ่งมีอิทธิพลต่อความต้องการพันธุ์สัตว์น้ำ
- 4) หากจำเป็นต้องเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรคัดเลือกพันธุ์สัตว์น้ำที่มีความแข็งแรง โดยเลือกซื้อสัตว์น้ำจากฟาร์มผู้ผลิตที่ได้มาตรฐานและเชื่อถือได้
- 5) วางแผนการผลิตสำรองแหล่งน้ำต้นทุน เพื่อใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเก็บรักษาพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำ ตลอดช่วงฤดูแล้งและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 6) ควบคุมการใช้น้ำและรักษาปริมาณน้ำในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีการสูญเสียน้อยที่สุด ป้องกันการรั่วซึม หรือจัดทำรั้วน้ำให้บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ
- 7) ควรเลือกปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำที่มีขนาดใหญ่ลงเลี้ยง และปรับจำนวนอัตราการปล่อยสัตว์น้ำลงเลี้ยง ในปริมาณหนาแน่นน้อยกว่าปกติ เพื่อลดระยะเวลาการเลี้ยงให้น้อยลง
- 8) ควรเลือกใช้อาหารสัตว์น้ำที่มีคุณภาพดีและให้ปริมาณที่เหมาะสม
- 9) ลดปริมาณอาหารสัตว์น้ำลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นอาหารสดเพื่อป้องกันน้ำเน่าเสีย
- 10) ควรเพิ่มความสนใจสังเกตอาการต่างๆของสัตว์น้ำที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดหากมีอาการผิดปกติจะได้แก้ไขและรักษาได้ทันทั่วทั้ง
- 11) ควรงดเว้นการขนถ่ายสัตว์น้ำ ถ้าจำเป็นต้องระมัดระวังให้มากเนื่องจากจะมีผลกระทบกับการกินอาหารและการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำโดยตรง
- 12) ควรหมั่นตรวจสุขภาพสัตว์น้ำอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบสิ่งผิดปกติให้รีบหาสาเหตุและแก้ไขในทันทีในขณะเดียวกันควรแจ้งให้กับผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงทราบ เพื่อที่จะได้หามาตรการป้องกันการแพร่กระจายโรค กรณีที่มีสัตว์น้ำป่วยตายควรกำจัดโดยการฝังหรือเผา ไม่ควรทิ้งสัตว์น้ำป่วยในบริเวณบ่อที่เลี้ยงเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการแพร่กระจายเชื้อโรคที่ทำให้การระบาดของโรคเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

กรณีที่เลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง ดังนี้

- 1) ควรปรับลดขนาดการผลิต หรือลดเว้นการเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยทำความสะอาดและซ่อมแซมกระชังในช่วงฤดูแล้งแทน เพื่อเตรียมไว้เลี้ยงสัตว์น้ำในรอบต่อไป
- 2) หยอยจับสัตว์น้ำที่ได้ขนาดขึ้นมาจำหน่ายหรือบริโภค เพื่อลดปริมาณสัตว์น้ำภายในกระชัง
- 3) วางแผนการเลี้ยงสัตว์น้ำให้เหมาะสมกับความพร้อมของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งชนิด ฤดูกาล สภาพภูมิอากาศ และเหตุการณ์ซึ่งมีอิทธิพลต่อความต้องการของสัตว์น้ำ
- 4) หากจำเป็นต้องเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรคัดเลือกพันธุ์สัตว์น้ำที่มีความแข็งแรง โดยเลือกซื้อสัตว์น้ำจากฟาร์มผู้ผลิตที่ได้มาตรฐานและเชื่อถือได้
- 5) ควรเลือกแหล่งน้ำที่ตั้งกระชังที่มีระดับความลึกเพียงพอ เมื่อตั้งกระชังแล้วพื้นกระชังควรสูงจากพื้นน้ำไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร เพื่อให้มีการหมุนเวียนถ่ายเทได้สะดวก
- 6) ควรจัดวางกระชังให้เหมาะสม ไม่วางชิดกันจนหนาแน่นเกินไป เพราะจะไปขัดขวางการไหลของกระแสน้ำ

7) ควรเลือกปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำที่มีขนาดใหญ่ลงเลี้ยง และปรับจำนวนอัตราการปล่อยสัตว์น้ำลงเลี้ยงในปริมาณหนาแน่นน้อยกว่าปกติ เพื่อลดระยะเวลาการเลี้ยงให้น้อยลง ก่อนปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงเลี้ยงในกระชัง ควรปรับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะคุณสมบัติของน้ำในภาชนะลำเลียงสัตว์น้ำให้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันกับพื้นที่ในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เช่น อุณหภูมิ ค่าความเป็นกรดต่าง เป็นต้น

8) ควรเลือกใช้อาหารสัตว์น้ำที่มีคุณภาพดีและให้ปริมาณที่เหมาะสม

9) ลดปริมาณอาหารสัตว์น้ำลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นอาหารสดเพื่อป้องกันน้ำเน่าเสีย

10) ควรเพิ่มความสนใจ สังเกตอาการต่างๆ ของสัตว์น้ำที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิด หากมีอาการผิดปกติจะได้แก้ไขและรักษาได้ทันทั่วทั้ง

11) ควรทำความสะอาดกระชังสม่ำเสมอ เพื่อกำจัดตะกอนและเศษอาหาร ซึ่งเป็นการตัดวงจรชีวิตปรสิตและเชื้อโรค นอกจากนี้ช่วยให้กระแสน้ำไหลผ่านได้ดี มีผลต่อการเจริญเติบโตและสุขภาพสัตว์น้ำ

12) ควรงดเว้นการขนถ่ายสัตว์น้ำ ถ้าจำเป็นต้องระมัดระวังให้มาก เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อกรกินอาหารและการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำโดยตรง

13) ควรหมั่นตรวจสอบสุขภาพสัตว์น้ำอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบสิ่งผิดปกติให้รีบหาสาเหตุ และแก้ไขในทันที ในขณะที่เดียวกันควรแจ้งให้กับผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงทราบ เพื่อที่จะได้หามาตรการป้องกันการแพร่กระจายโรค กรณีสัตว์น้ำป่วยตายควรกำจัดด้วยการฝังหรือเผา ไม่ควรทิ้งสัตว์น้ำป่วยในบริเวณแม่น้ำที่เลี้ยงเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการแพร่กระจายเชื้อโรคที่ทำให้การระบาดของโรคเป็นไปอย่างรวดเร็ว

3.2 การเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำในช่วงฤดูแล้ง

ในช่วงฤดูแล้งอุณหภูมิอากาศและน้ำเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณน้ำในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำลดน้อยลง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพสัตว์น้ำ สัตว์มีความต้องการออกซิเจนในการหายใจเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยอุณหภูมิที่สูงขึ้นส่งผลให้ปริมาณออกซิเจนในแหล่งน้ำมีปริมาณน้อยลง รวมกับปริมาณน้ำที่น้อยลง ความหนาแน่นในการเลี้ยงสัตว์น้ำและปริมาณของเสียที่เป็นพิษต่อสัตว์น้ำสูงขึ้น ส่งผลให้สัตว์น้ำเกิดความเครียดอ่อนแอ ทำให้มีโอกาสติดเชื้อโรคได้ง่าย โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังในแหล่งน้ำธรรมชาติ โรคสัตว์น้ำที่ควรเฝ้าระวังในช่วงฤดูแล้ง ได้แก่

1) โรคที่เกิดจากปรสิต ลักษณะอาการ คือ ว่ายน้ำผิดปกติ ว่ายน้ำตามข้างบ่อ ลอยตัวที่ผิวน้ำหายใจเร็วกว่าปกติ กินอาหารน้อยลง ผอม ขับเมือกมาก มีจุดแดงหรือมีแผลลอกตามผิวหนังตัว โรคจากปรสิตสามารถควบคุมได้ โดยการตัดวงจรชีวิตของปรสิต (รักษาความสะอาด กำจัดตะกอน เศษอาหาร) ควบคุมกับการควบคุมคุณภาพน้ำ และการใช้สารเคมี (ขึ้นอยู่กับชนิดและลักษณะการก่อให้เกิดโรคของปรสิต)

2) โรคที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย มีสาเหตุมาจากเชื้อแบคทีเรียที่อาศัยอยู่ในแหล่งน้ำทั่วไป

2.1 โรคตัวดำ มีสาเหตุมาจากเชื้อแบคทีเรีย แนวทางการป้องกันรักษา คือ ปรับปรุงคุณภาพน้ำให้เหมาะสม ลดปริมาณอินทรีย์ภายในบ่อเลี้ยง ลดความเครียดระหว่างการขนส่งโดยใช้เกลือแกง 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 1 ตัน (0.1 เปอร์เซ็นต์) และการรักษาโดยใช้ต่างทาบิซึม หรือใช้ยาต้านจุลชีพตามคำแนะนำของสัตวแพทย์

2.2 โรคแผลตามลำตัว มีสาเหตุมาจากเชื้อแบคทีเรีย มักพบในบ่อที่มีการจัดการเลี้ยงที่ไม่เหมาะสม มีความหนาแน่นสูง แนวทางป้องกัน คือ จัดการเลี้ยงให้เหมาะสม ลดอัตราความหนาแน่นของสัตว์น้ำ หรือใช้ยาต้านจุลชีพในการรักษาตามคำแนะนำของสัตวแพทย์

2.3 โรคสเตรปโตคอคคัส มีสาเหตุมาจากเชื้อแบคทีเรีย ลักษณะอาการที่พบ คือ ว่ายน้ำ คางส่ว้น ตาโปน ตาขุ่น ตกเลือดตามลำตัว หากไม่ได้รับการรักษาจะมีอัตราการตาย 50-100 เปอร์เซ็นต์ จะมีความรุนแรงในช่วงฤดูร้อนโดยเฉพาะบ่อปลานิล สามารถเกิดกับปลาได้ทุกขนาด แนวทางป้องกันรักษา คือ จัดการการเลี้ยงให้เหมาะสม หรือใช้ยาต้านจุลชีพในการรักษาตามคำแนะนำของสัตวแพทย์

ขณะเกิดภัย

ประชาสัมพันธ์และติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด รายงานให้กรมประมงทราบทุกสัปดาห์ หากเกิดผลกระทบหรือความเสียหายด้านประมงให้หน่วยงานในสังกัดกรมประมงดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าตามความสามารถ และศักยภาพของหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่ เป้าหมายและประสานกับหน่วยงานต่างๆ

1) การเตรียมการในส่วนกลาง ติดตามสถานการณ์และความเสียหายด้านประมง ของจังหวัดต่างๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อรวบรวมข้อมูลความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือของจังหวัด เพื่อรายงานข้อมูลต่อ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) การเตรียมการในส่วนภูมิภาค

- มอบหมายผู้ตรวจราชการกรม ติดตาม กำกับให้สำนักงานประมงจังหวัด ดำเนินการติดตาม และสำรวจความเสียหายจากภัยแล้ง

- หน่วยงานของกรมประมงที่อยู่ในพื้นที่ส่วนภูมิภาค ติดตามสถานการณ์ การเก็บกักน้ำในอ่างเก็บน้ำต่างๆ แม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง หรือแหล่งน้ำอื่นๆ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เก็บรวบรวมพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ การเผาระวังสัตว์น้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำและโครงการปลาน้ำจืด จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ไว้ช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันทีที่ได้รับการร้องขอ และจัดเจ้าหน้าที่ไว้ประจำสำนักงานประมงจังหวัด/ศูนย์ เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในการให้คำแนะนำด้านวิชาการ และการเผาระวังโรคสัตว์น้ำในช่วงฤดูแล้ง

หลังเกิดภัย

1) เร่งสำรวจความเสียหายของเกษตรกรผู้ประสบภัย

2) ให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. 2562

การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร

ส่วนราชการ	โทรศัพท์
สำนักงานประมงจังหวัดสระบุรี	0-3634-0742
สำนักงานประมงอำเภอแก่งคอย - อำเภอวังม่วง	06-5940-1430
สำนักงานประมงอำเภอบ้านหมอ - อำเภอเสาไห้	06-5940-1431
สำนักงานประมงอำเภอพระพุทธบาท - อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	06-5940-1428
สำนักงานประมงอำเภอหนองแค - อำเภอวิหารแดง	06-5940-1427
สำนักงานประมงอำเภอหนองโดน - อำเภอดอนพุด	06-5940-1432
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด สระบุรี	0-3620-2737

7.3.2 การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้ง (ด้านปศุสัตว์) จังหวัดสระบุรี ปี 2568/69

1. การเตรียมรับสถานการณ์ (ก่อนเกิดภัย)

เกษตรกรที่จะได้รับความช่วยเหลือต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านปศุสัตว์กับหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น

2. แจ้งเตือนประชาสัมพันธ์

จัดทำหนังสือ แจ้งเตือน/ประชาสัมพันธ์เตรียมพร้อมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้ง ให้ปศุสัตว์อำเภอดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3. จัดเตรียมบุคลากรกำหนดผู้รับผิดชอบภารกิจ

3.1 จัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ประจำ 3 กลุ่มอำเภอ โดยอัตรากำลังทั้ง 3 ศูนย์ สามารถสนับสนุนทดแทนกันได้ ดังนี้

- ศูนย์หนองโดน จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ รวม 13 คน ได้แก่ อำเภอพระพุทธบาท 2 คน เฉลิมพระเกียรติ 3 คน เสาไห้ 2 คน หนองแซง 2 คน บ้านหมอ 1 คน หนองโดน 2 คน และดอนพุด 1 คน
- ศูนย์มวกเหล็ก จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ รวม 11 คน ได้แก่ อำเภอมวกเหล็ก 9 คน และวังม่วง 2 คน
- ศูนย์แก่งคอย จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ รวม 12 คน ได้แก่ อำเภอแก่งคอย 4 คน เมืองสระบุรี 2 คน วิหารแดง 3 คน และหนองแค 3 คน

3.2 จัดประชุมชี้แจง ชักซ้อมและเตรียมความพร้อมในพื้นที่ โดยมอบหมายปศุสัตว์อำเภอดำเนินการเดือนละ 1 ครั้ง

3.3 จัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือ จำนวน 1 ชุด โดยหน่วยเคลื่อนที่เร็วของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรีมีบุคลากร รวม 24 คน ประกอบด้วย กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ จำนวน 4 คน กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาฯ จำนวน 3 คน กลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ จำนวน 10 คน และกลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าด้านปศุสัตว์ จำนวน 7 คน

4. จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และยานพาหนะ

4.1 ด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และยานพาหนะ

- เวชภัณฑ์ ยา วัคซีน สำหรับรักษาสัตว์ป่วย ประจำ 13 อำเภอ
- หญ้าแห้ง จำนวน 15,000 กิโลกรัม
- ยานพาหนะ รวม 12 คัน แบ่งเป็น ยาพาหนะของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี 4 คัน และยาพาหนะของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รวม 8 คัน

5. จัดสรรเสบียงสัตว์

- 1) การเตรียมป่ายหญ้าอาหารสัตว์พระราชทาน (ขนาด 220 X 150 เซนติเมตร)
- 2) การขนส่งเสบียงอาหารสัตว์
 - จัดส่งศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชัยนาท (ศูนย์ฯ เขื่อน) ตำบลบางหลวง อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท 17150 โทรศัพท์ 056 405 056
 - https://maps.appgoo.gl/XP3qevwgdPEd2FtJ8**
 - การจัดรับสนับสนุนหญ้าแห้งของจังหวัดสระบุรี จัดสรร 15,000 กิโลกรัม หรือ 750 ฟ่อน

การติดต่อ สื่อสาร ประสานงาน

ผู้ประสานงานหลัก

- นายทรงพล บุญธรรม

ตำแหน่ง ปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี

โทรศัพท์ 085 660 9808

E-mail : pvlo_sbr@dld.go.th

ผู้ประสานงานรอง

- นางเตือนใจ ฐูปแซม

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์

โทรศัพท์ 089 226 2571

7.3.3. แนวทางการปฏิบัติเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับภัยแล้ง สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

จากสภาพอากาศที่ใกล้เข้าสู่ช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นช่วงที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จึงควรมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อเตรียมรับมือกับภัยแล้งในการดูแลแปลงหม่อน การดูแลหนอนไหม และโรงเรือนเลี้ยงไหม เพื่อบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระยะสั้น

1.1 การดูแลรักษาแปลงหม่อน เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนมากส่งผลทำให้ใบหม่อนมีเปอร์เซ็นต์น้ำในใบต่ำ คุณภาพของใบหม่อนจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตรังไหมในช่วงฤดูแล้ง จึงมีข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

1.1.1 การตัดแต่งกิ่งหม่อน

1) เลื่อนการตัดแต่งกิ่งหม่อน จากปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายนเป็นหลังช่วงเทศกาลสงกรานต์ เนื่องจากเป็นช่วงที่ฝนจะเริ่มตกมากขึ้นในหลายพื้นที่ในช่วงเวลาดังกล่าว

2) วางแผนการเลี้ยงไหมให้สอดคล้องกับการตัดแต่งกิ่ง เนื่องจากหลังตัดแต่งกิ่งแล้ว ประมาณ 2-3 เดือน ต้นหม่อนถึงจะเจริญเติบโตพอที่จะเก็บใบไปเลี้ยงไหมได้

3) ภายหลังการตัดแต่งควรมีการบำรุงรักษาต้นหม่อน เพื่อให้มีการฟื้นตัวโดยเร็ว

1.1.2 การใช้วัสดุคลุมดิน ในฤดูแล้งดินจะขาดความชุ่มชื้น ทำให้หม่อนชะงักการเติบโตและแตกใบน้อย จึงควรรักษาความชื้นในดิน โดยการพรวนดินให้ร่วนซุยและใช้วัสดุคลุมดิน และแนะนำการใช้วัสดุคลุมดินประเภทอินทรีย์วัตถุ หรือเศษเหลือของพืชจากการเกษตรต่างๆ เช่น ฟางข้าว ใบไม้แห้ง เปลือกข้าวโพด เป็นต้น

1.1.3 การบริหารจัดการน้ำ

1) ควรมีการวางแผนการใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อให้มีน้ำใช้ตลอดช่วงฤดูแล้ง

2) การบริหารจัดการน้ำจากแหล่งเก็บน้ำต่างๆ โดยบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำ

3) การจัดการระบบการให้น้ำในแปลงหม่อนโดยการกำหนดช่วงเวลาการให้น้ำ ควรมีการให้น้ำต้นหม่อน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยวิธีเปิดร่องปล่อยน้ำเข้าแปลงหรือการใช้ระบบน้ำหยดในแปลง โดยใช้มินิสปริงเกอร์ ซึ่งเป็นวิธีการให้น้ำแบบประหยัดทั้งแรงงานคนและประหยัดน้ำ

4) การทำแนวกันไฟรอบแปลงหม่อนเพื่อป้องกันไฟป่า และสกัดกั้นการลุกลามของไฟ ด้วยการถางวัชพืชเป็นแนวโดยจะต้องถางวัชพืชให้ชิดติดดินและให้โล่งเตียน

1.2 การดูแลหนอนไหมและโรงเรือนเลี้ยงไหม ในสภาพอากาศพร้อมมักจะไม่เหมาะสมต่อการเลี้ยงไหม เนื่องจากจะทำให้ไหมอ่อนแอเป็นโรคได้ง่าย จึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องความสะอาดเป็นอย่างมาก ดังนั้น หากมีการเลี้ยงไหมในช่วงฤดูแล้ง จึงมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

1.2.1 มีการปรับแผนการเลี้ยงไหม โดยหนอนไหมวัย 1-3 ให้มีการปรับลดอุณหภูมิในห้องเลี้ยงไหม โดยอาจใช้วิธีการราดน้ำบนพื้นในโรงเลี้ยงไหมเพื่อลดความร้อนของโรงเลี้ยงไหม และควรให้ความสำคัญต่อวิธีการเลี้ยงและการเจริญเติบโตของหนอนไหม เนื่องจากเป็นวัยที่หนอนไหมมีความต้านทานโรคต่ำ อาจเกิดการติดเชื้อได้ง่าย

1.2.2 สำหรับหนอนไหมวัย 4-5 ควรมีการระบายอากาศในช่วงที่อากาศร้อนสูง โดยเลี้ยงไหมในปริมาณที่ไม่หนาแน่นเกินไป ดูแลจัดการสภาพรอบๆ กระดังเลี้ยงไหมให้มีการระบายอากาศได้ดี เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก และควรควบคุมอุณหภูมิในโรงเลี้ยงไหมให้อยู่ระหว่าง 24-30 องศาเซลเซียส หากอุณหภูมิในโรงเลี้ยงไหมสูงเกินไป อาจใช้วิธีการติดสปริงเกอร์บนหลังคาเพื่อลดความร้อนของโรงเลี้ยงไหม

1.2.3 หมั่นทำความสะอาดโรงเลี้ยงและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมอยู่เสมอ เพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคต่างๆ

2. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระยะยาว

2.1 ศึกษาวิธีการเก็บไข่ไหมให้ได้มากขึ้น ศึกษาการปลูกหม่อนในโรงเรือนที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ และศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนในโรงเรือนในระยะยาว และใช้ข้อมูลจากการพยากรณ์อากาศเพื่อวางแผนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การศึกษาพันธุ์หม่อนให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ปลูกในแต่ละพื้นที่ และการศึกษาพันธุ์ไหมทนแล้ง เพื่อเป็นตัวเลือกในการป้องกันหากเกิดสภาวะแห้งแล้ง

2.2.1 การเติมไมคอร์ไรซ่าในดินให้กับต้นหม่อน ส่งผลทำให้ดินมีความชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา การไถลี้ซึมผ่านของดินดีขึ้น

2.2.2 การใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศ จะช่วยให้น้ำไหลลงสู่ดินชั้นล่าง ไม่ชะล้างผิวหน้าดินออกไป ส่งผลทำให้น้ำสะสมอยู่ใต้ดินมีความชื้นตลอดเวลา มีความร่วนซุยมากขึ้น ความหนาแน่นลดลง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี ได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69 เพื่อเป็นการเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตรที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง โดยบูรณาการแผนงาน/โครงการทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกสังกัด ที่สอดคล้องกับมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/69 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ โดยแผนงาน/โครงการเพื่อการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร ประกอบด้วย การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม/การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม

8. การติดตามและประเมินผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย รายงานสถานการณ์น้ำ สถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง การปฏิบัติการฝนหลวง ผลกระทบด้านการเกษตร (ด้านพืช ประมง และปศุสัตว์) ข้อพิพาท และผลการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการ ตารางที่ 29

ตารางที่ 29 การติดตามและรายงานผล

ข้อมูล	หน่วยงาน	ระยะเวลา
1. สถานการณ์น้ำ		
1.1 ในเขตชลประทาน	กรมชลประทาน	ทุกวัน ภายในเวลา 11.00 น.
1.2 นอกเขตชลประทาน	กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร	ทุกวันศุกร์ ภายในเวลา 11.00 น.

ข้อมูล	หน่วยงาน	ระยะเวลา
2. สถานการณ์การเพาะปลูกพืช ฤดูแล้ง	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน	ทุกวันพุธ
3. การปฏิบัติการฝนหลวง	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ทุกวัน ภายในเวลา 11.00 น.
4. การแจ้งเตือน	ทุกส่วนราชการ	เมื่อมีการแจ้งเตือน
5. ผลกระทบด้านการเกษตร 5.1 ด้านพืช 5.2 ด้านประมง 5.3 ด้านปศุสัตว์	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์	ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย และปรับปรุงข้อมูลทุกวันศุกร์ ภายในเวลา 15.00 น.
6. ข้อพิพาท	สงน.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย
7. ผลการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการ	ทุกส่วนราชการ	ทุกวันที่ 1 และ 15 ของเดือน

9. บัญชียานพาหนะ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้

จังหวัดสระบุรี ได้มีการจัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องจักร เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ โดยรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด รวม 118 หน่วยงาน จำนวน 757 รายการ ประกอบด้วย เครื่องจักรกลปฏิบัติการ 136 คัน เครื่องจักรกลอำนวยการ 151 คัน ชุดเครื่องจักรกลสนับสนุน (ด้านการป้องกันและฟื้นฟู) 118 ชุด ด้านไฟฟ้าและส่องสว่าง 15 ชุด ด้านอุปโภค-บริโภค 229 คัน ด้านคมนาคม 88 คัน ด้านสื่อสารและประชาสัมพันธ์ 19 ชุด และอื่นๆ (ชุดดำน้ำ) 1 ชุด ดังภาคผนวก ข

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ร่วมสนับสนุนเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ จำนวน 3 หน่วยงาน ดังนี้

หน่วยงาน	เครื่องจักรกล เครื่องมือ และอุปกรณ์
1. โครงการชลประทานสระบุรี	- รถบรรทุกขนาดใหญ่ ขนาด 6 ตัน 6 ล้อ ติดตั้งปั้นจั่น จำนวน 1 คัน - รถแทรกเตอร์ล้อยาง จำนวน 1 คัน - รถเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ขนาด 200 kVA จำนวน 1 คัน - รถบรรทุกเทท้าย ขนาด 6 ตัน 6 ล้อ จำนวน 2 คัน
2. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สระบุรี	- รถบรรทุกขนาดเล็กแบบที่นั่ง 2 ตอน จำนวน 4 คัน
3. ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสระบุรี	- รถบรรทุกขนาดเล็กแบบที่นั่งตอนเดียว จำนวน 2 คัน - รถแทรกเตอร์ล้อยาง จำนวน 2 คัน

ที่มา : แผนเผชิญเหตุภัยแล้ง จังหวัดสระบุรี ปี 2568 สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระบุรี

10. การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร (ส่วนกลางและภูมิภาค)

10.1 การติดต่อประสานงาน ช่องทางการสื่อสารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส่วนกลาง)

ตารางที่ 30 การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนราชการ	โทรศัพท์	โทรสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กษ.	0-2281-9959	0-2629-9660
กรมชลประทาน - ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ - สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา	0-2669-2560 0-2669-5025	
กรมประมง - กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและ กิจกรรมพิเศษ	0-2652-0600 ต่อ 17426	
กรมปศุสัตว์ - กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์	0-2653-4444 ต่อ 2273	0-2653-4928
กรมพัฒนาที่ดิน - กองแผนงาน - กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน	0-2579-0752 0-2579-3504	0-2579-0923 0-2579-3504
กรมวิชาการเกษตร - กองแผนงานและวิชาการ	0-2579-6535 ต่อ 11	0-2940-6342 0-2579-5246
กรมส่งเสริมการเกษตร - กองแผนงาน - กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริการจัดการพื้นที่ และวิศวกรรมเกษตร - กองส่งเสริมและอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	0-2579-9523 0-2579-3804 0-2940-6190	0-2940-7026 0-2579-3010 0-2940-6190
กรมการข้าว - สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	0-2561-2533 0-2561-2182 0-2561-4235	0-2561-2533 0-2561-3624
กรมส่งเสริมสหกรณ์ - กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์	0-2282-5848	0-2628-5537
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร - กองแผนงาน - กองปฏิบัติการฝนหลวง	0-2109-5100 ต่อ 811 0-2109-5100 ต่อ 410	0-2109-5143

ตารางที่ 30 การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ต่อ)

ส่วนราชการ	โทรศัพท์	โทรสาร
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน - สำนักบริหารกองทุน	0-2278-5420 0-2282-9004 ต่อ 1211	0-2278-5420 0-2282-9004 ต่อ 1211
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร - ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ	0-2579-8161 0-2579-8247	0-2579-8162
กรมหม่อนไหม - สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีหม่อนไหม	0-2558-7900 ต่อ 7420	0-2558-7900 ต่อ 7420
การยางแห่งประเทศไทย - กองสวัสดิการเกษตรกร	0-2433-2222 ต่อ 245	0-2434-2294

10.1 การติดต่อประสานงาน ช่องทางการสื่อสาร จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 31 รายชื่อและโทรศัพท์ติดต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดสระบุรี

ส่วนราชการ	โทรศัพท์	โทรสาร
ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดสระบุรี สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี	0-3634-0739 0-3634-0740	0-3634-0741
สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี	0-3623-0690	0-3621-1443
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี	0-3621-1028	0-3621-1005
สำนักงานประมงจังหวัดสระบุรี	0-3634-0742	0-3634-0742
โครงการชลประทานสระบุรี	0-3631-5707	0-3621-5707 ต่อ 112
สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี	0-3673-3126	0-3673-3127
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระบุรี	0-3621-1052 0-3621-2824	0-3621-1030
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สระบุรี	0-3635-1809	0-3635-1809

ตารางที่ 31 รายชื่อและโทรศัพท์ติดต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดสระบุรี (ต่อ)

ส่วนราชการ	โทรศัพท์	โทรสาร
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรี	0-3671-0269 08-8294-9816	0-3671-0269
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 จังหวัดชัยนาท	0-5640-5070 0-5640-5072-3	0-5640-5071
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สระบุรี	0-3667-9711	0-3667-9711-12
ศูนย์วิจัยข้าวลพบุรี	0-3649-9224-5	0-3649-9224-5
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7 จังหวัดชัยนาท	0-5640-5007	0-5640-5007
การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา	0-4435-1534	0-4435-1535
สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรจังหวัดสระบุรี	0-3622-0186	0-3631-0242
สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดลพบุรี	0-3641-1098	0-3641-1098
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสระบุรี	0-3643-0759	0-3634-0782
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสระบุรี	0-3634-0722-5	0-3634-0721

ภาคผนวก ก

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 525/2567 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2567
เรื่อง จัดตั้งศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๕๖๘/๒๕๖๗

เรื่อง จัดตั้งศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด

ตามที่ได้มีคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๗๗๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง จัดตั้งศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด ไว้แล้ว นั้น

เพื่อให้ขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการเฝ้าระวัง ติดตาม รายงานสถานการณ์ แจ้งเตือน และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงยกเลิคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๗๗๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ และจัดตั้งศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัด ขึ้นใหม่ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เขตตรวจราชการที่รับผิดชอบ	ผู้อำนวยการศูนย์
๒. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	รองผู้อำนวยการศูนย์
๓. เกษตรจังหวัด	กรรมการ
๔. ประมงจังหวัด	กรรมการ
๕. ปศุสัตว์จังหวัด	กรรมการ
๖. สหกรณ์จังหวัด	กรรมการ
๗. ปฎิรูปที่ดินจังหวัด	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และ/หรือ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าว	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต และ/หรือ
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยสาขาหรือจังหวัด	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	กรรมการ
๑๗. หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด	กรรมการ

๑๙. ผู้อำนวยการ...

- ၆ -

๑๙. ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรจังหวัด

กรรมการ

๒๐. หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

กรรมการ

และเลขานุการศูนย์

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรระดับจังหวัด และพิจารณา
 ทบทวนแผนให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา

๒. ติดตามสถานการณ์เพื่อประเมินผลกระทบด้านการเกษตร รวมทั้งแจ้งเตือนภัยให้เกษตรกรทราบได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

๓. รายงานการดำเนินงานของศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรระดับจังหวัด
สถานการณ์ ข้อมูลความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการช่วยเหลือ
เกษตรกรให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ

๔. ติดตาม แก้ไขปัญหา และเร่งรัดการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้อง และเหมาะสมต่อสถานการณ์

๕. ประสานกับหน่วยงานอื่นหรือคณะกรรมการอื่น ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติ

๖. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

๗. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายประยูร อินสกุล)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวก ข

หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0212/ว 3979
ลงวันที่ 25 กันยายน 2567

แนวทางการให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือ
และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

สนง.กษ.สพ
เลขที่รับ E-1204
วันที่ ๒๕ กย ๒๕๖๓
เวลา ๑:๐๖

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ โทร. ๐-๒๖๖๕๕๖๐๐

ที่ กษ ๐๒๐๒/วท๕๓๕

วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอชี้แจงแนวทางการให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ตามที่ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำคู่มือการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่และส่วนกลาง ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน นั้น

ในการนี้ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตรวจพบข้อผิดพลาดในคู่มือดังกล่าว ในส่วนของบทที่ ๓ กฎหมาย ระเบียบ หน้าที่ ๒๖ หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๕.๔ การจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินด้านการเกษตร จึงขอชี้แจงแนวทางการให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้อง ดังนี้

ข้อ ๕.๔.๑.๑ ข้อความที่ผิดพลาด คือ "ให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่พืชตายหรือเสียหายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรจริงที่ได้รับ ความเสียหาย ทั้งนี้ ไม่เกิน ๓๐ ไร่ โดยคิดจากต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ดังนี้..."
ขอชี้แจงข้อความที่ถูกต้อง คือ "ให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่พืชตายหรือเสียหายตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรจริงที่ได้รับ ความเสียหาย ทั้งนี้ ไม่เกิน ๓๐ ไร่ โดยคิดจากต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ดังนี้..."

ข้อ ๕.๔.๑.๒ ข้อความที่ผิดพลาด คือ "กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกได้ถูกหิน ดิน ทราย ไม้โคลน รวมทั้งซากวัสดุทุกชนิดทับถมจนไม่สามารถใช้เพาะปลูกได้ และหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือกรณีดังกล่าวได้ ให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเป็นค่าจ้างเหมาในการขุดลอก ขนย้ายหิน ดิน ทราย ไม้โคลน รวมทั้งซากวัสดุที่ทับถมพื้นที่แปลงเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชอายุสั้นได้ในขนาดพื้นที่ไม่เกิน ๕ ไร่" ขอชี้แจงข้อความที่ถูกต้อง คือ "กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกได้ถูกหิน ดิน ทราย ไม้โคลน รวมทั้งซากวัสดุทุกชนิดทับถมจนไม่สามารถใช้เพาะปลูกได้ และหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือกรณีดังกล่าวได้ ให้ช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายในการขุดลอก ขนย้ายหิน ดิน ทราย ไม้โคลน รวมทั้งซากวัสดุที่ทับถมพื้นที่แปลงเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชอายุสั้นได้ในขนาดพื้นที่ไม่เกิน ๕ ไร่"

รายละเอียดตามเอกสารแนบ ทั้งนี้ ได้มีหนังสือ เรียน เกษตรจังหวัดทุกจังหวัดด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

๒๕๖๓

(นายณฤทธิ์ บุญชัย)

ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ แห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไว้ดังต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓”

๒. หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

บรรดาหลักเกณฑ์ และคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในหลักเกณฑ์นี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์นี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์นี้แทน

๔. ขอบเขตการจ่ายเงินอุดหนุนราชการ จะต้องเป็นการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามความหมายแห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๕. การจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราดังต่อไปนี้

๕.๑ ด้านการดำรงชีพ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นสิ่งของหรือจ่ายเป็นเงิน โดยคำนึงถึงสภาพและเหตุการณ์ตามความเหมาะสม ดังนี้

๕.๑.๑ ค่าอาหารจัดเลี้ยง วันละไม่เกิน ๓ มื้อ มื้อละไม่เกิน ๕๐ บาท ต่อคน

๕.๑.๒ ค่าดูยังชีพ ชุดละไม่เกิน ๗๐๐ บาท ต่อครอบครัว

๕.๑.๓ ค่าจัดซื้อหรือจัดหาวัสดุสำหรับบริโภคและใช้สอยในที่อยู่อาศัย เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็นจนกว่าเหตุการณ์ประสบภัยพิบัติจะเข้าสู่ภาวะปกติ

๕.๑.๔ ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพเบื้องต้น กรณีที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายทั้งหลัง เท่าที่จ่ายจริงครอบครัวละไม่เกิน ๓,๘๐๐ บาท

๕.๑.๕ ค่าวัสดุซ่อมแซมที่อยู่อาศัยประจำ ซึ่งผู้ประสบภัยพิบัติเป็นเจ้าของ ที่ได้รับความเสียหาย เท่าที่จ่ายจริงหลังละไม่เกิน ๔๔,๕๐๐ บาท

๕.๑.๖ ค่าวัสดุซ่อมแซมหรือสร้างสิ่งชั่วคราว โรงเรือนสำหรับเก็บพืชผลและคอกสัตว์ ที่ได้รับความเสียหาย เท่าที่จ่ายจริงครอบครัวละไม่เกิน ๕,๗๐๐ บาท

๕.๑.๗ กรณีที่ผู้ประสบภัยพิบัติเข้าบ้านเรือนของผู้อื่น และบ้านเขาเสียหายจากภัยพิบัติทั้งหลังหรือเสียหายบางส่วนจนอยู่อาศัยไม่ได้ ให้ช่วยเหลือเป็นค่าเช่าบ้านแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ เท่าที่จ่ายจริงในอัตราครอบครัวละไม่เกินเดือนละ ๑,๘๐๐ บาท เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน

๕.๑.๘ ค่าดัดแปลงสถานที่สำหรับเป็นที่พักชั่วคราว เท่าที่จ่ายจริงครอบครัวละไม่เกิน ๒,๕๐๐ บาท หรือค่าผ้าใบหรือผ้าพลาสติกหรือวัสดุอื่น ๆ สำหรับกันแดดกันฝน เท่าที่จ่ายจริงครอบครัวละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๕.๑.๙ ...

- ๒ -

๕.๑.๙ ค่าใช้จ่ายที่ส่วนราชการจัดหาสาธารณูปโภคในที่พักชั่วคราว

(๑) ค่าไฟฟ้า ให้เป็นไปตามที่การไฟฟ้านครหลวงหรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะเรียกเก็บ สำหรับกรณีที่ท้องที่นั้นไม่มีไฟฟ้า ให้จัดอุปกรณ์แสงสว่างอื่น ๆ ทดแทนได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

(๒) จัดหาน้ำบริโภคและใช้สอยจากหน่วยงานที่จังหวัดและอำเภอมีอยู่ เช่น การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง หน่วยดับเพลิงเทศบาล เป็นต้น หรือจัดซื้ออุปกรณ์บรรจุน้ำตามความจำเป็นของจำนวนผู้ประสบภัยพิบัติ รวมทั้งการจัดซื้อเพื่อบริโภคใช้สอย เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

(๓) จัดสร้างหรือจัดหาห้องน้ำ ห้องส้วม ๑ ที่ ต่อ ๑๐ คน เท่าที่จ่ายจริงเฉลี่ยที่ละไม่เกิน ๓,๗๐๐ บาท

(๔) จัดสร้างที่รองรับ ทำลาย หรือกำจัดขยะมูลฝอย เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

๕.๑.๑๐ ค่าเครื่องนุ่งห่มที่ได้รับเสียหายและไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก หรือมีความจำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีพ กรณีไม่มีเครื่องนุ่งห่มในการดำรงชีพขณะเกิดภัย รายละเอียดไม่เกิน ๑,๑๐๐ บาท

๕.๑.๑๑ ค่าเครื่องมือประกอบอาชีพ และหรือเงินทุนสำหรับผู้ประสบภัยพิบัติที่เป็นอาชีพหลักในการหาเลี้ยงครอบครัวของผู้ประสบภัยพิบัติ เท่าที่จ่ายจริงครอบครัวละไม่เกิน ๑๑,๕๐๐ บาท

๕.๑.๑๒ ค่าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

(๑) กรณีบาดเจ็บสาหัสที่ต้องรักษาในสถานพยาบาลติดต่อกันตั้งแต่ ๓ วันขึ้นไป ให้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นเป็นเงินจำนวน ๔,๐๐๐ บาท

(๒) กรณีบาดเจ็บจนถึงขั้นพิการไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ ให้ช่วยเหลือเบื้องต้นเป็นเงินจำนวน ๑๓,๗๐๐ บาท

(๓) กรณีภัยพิบัติที่เป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่หรือรุนแรงเป็นที่สะท้อนขวัญของประชาชนทั่วไป ให้จ่ายเงินและหรือสิ่งของปลอบขวัญผู้ที่ได้รับบาดเจ็บที่รักษาตัวในสถานพยาบาล รายละเอียดไม่เกิน ๒,๗๐๐ บาท

๕.๑.๑๓ ค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต รายละเอียดไม่เกิน ๒๙,๗๐๐ บาท และในกรณีผู้ประสบภัยที่เสียชีวิตเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้หารายได้เลี้ยงดูครอบครัว ให้พิจารณาช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ครอบครัวอีกไม่เกิน ๒๙,๗๐๐ บาท

๕.๑.๑๔ กรณีอากาศหนาวจัดมีอุณหภูมิต่ำกว่า ๘ องศาเซลเซียส และมีช่วงเวลาอากาศหนาวยาวนานติดต่อกันเกิน ๓ วัน ให้จ่ายค่าจัดซื้อเครื่องกันหนาวสงเคราะห์ประชาชนได้เท่าที่จ่ายจริงคนละไม่เกิน ๓๐๐ บาท ทั้งนี้ จังหวัดหนึ่งไม่เกินงบประมาณปีละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๑.๑๕ ค่าเครื่องครัวและอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร ที่สูญหายหรือได้รับความเสียหายและไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก เท่าที่จ่ายจริงครัวละไม่เกิน ๓,๕๐๐ บาท

๕.๑.๑๖ ค่าเครื่องนอน ที่สูญหายหรือได้รับความเสียหายและไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก หรือมีความจำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีพกรณีไม่มีเครื่องนอนในการดำรงชีพขณะเกิดภัย เท่าที่จ่ายจริงคนละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๕.๒ ...

- ๓ -

๕.๒ ด้านสังคมสงเคราะห์ ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยจัดโครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพระยะสั้นเฉพาะพื้นที่ประสบภัยพิบัติแก่ผู้ประสบภัยเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวในภาวะวิกฤต โดยให้เบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดังนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์การฝึกอาชีพ เท่าที่จ่ายจริงคนละไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
- (๒) ค่าใช้จ่ายตอบแทนวิทยากร วันละไม่เกิน ๕๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๐ วัน
- (๓) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานปฏิบัติการฝึกอบรม เท่าที่จ่ายจริงภายในวงเงิน

ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- (๔) เงินทุนประกอบอาชีพที่ได้รับการฝึกอบรม เท่าที่จ่ายจริงครอบครัวละ

ไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท

๕.๓ ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ดังนี้

๕.๓.๑ จัดหาวัสดุ เคมีภัณฑ์ อาหาร และเวชภัณฑ์ สำหรับแจกจ่ายประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคน้ำและอาหารที่ปลอดภัย ดังนี้

- (๑) ค่าวัสดุ เคมีภัณฑ์ สำหรับไปทำความสะอาดบ่อน้ำดื่มของประชาชน บ่อน้ำละไม่เกิน ๒๕๐ บาท

ไม่เกิน ๒๐๐ บาท

- (๒) ค่าน้ำดื่มแก่ครอบครัวที่ขาดแคลนน้ำสะอาดบริโภค ครอบครัวละ

ไม่เกิน ๕๗๐ บาท

- (๓) ค่าอาหารเสริมโปรตีน และอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายแก่ประชาชน

ผู้ประสบภัย เพื่อการฟื้นฟูสภาพร่างกายและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค ครอบครัวละไม่เกิน ๕๗๐ บาท

- (๔) ค่าวัสดุ เคมีภัณฑ์ สำหรับแจกจ่ายประชาชน เพื่อการปรับปรุง

ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพครัวเรือน ครัวเรือนละไม่เกิน ๒๕๐ บาท

- (๕) ค่ายาชุดช่วยเหลือผู้ประสบภัย (๘ รายการ) ราคาตามบัญชีราคา

สำหรับหน่วยงานราชการ องค์การเภสัชกรรม

๕.๓.๒ จัดหาวัสดุ เคมีภัณฑ์ วัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำหรับไปปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชน ปรับปรุงสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการควบคุมป้องกันโรคได้ เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็นและเหมาะสม ดังนี้

- (๑) ค่ายาและเวชภัณฑ์ สำหรับการรักษาพยาบาลหรือป้องกันควบคุม

การแพร่ระบาดของโรค

- (๒) ค่าวัสดุทางห้องปฏิบัติการหาเชื้อในคน

- (๓) ค่าวัสดุและชุดทดสอบทางห้องปฏิบัติการในน้ำ อาหาร และอากาศ

- (๔) ค่าตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการหาเชื้อในคน

- (๕) ค่าตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการในน้ำ อาหาร และอากาศ

๕.๓.๓ จัดหาวัสดุควบคุมและป้องกันโรคระบาดในภาวะภัยพิบัติ จัดหาและเวชภัณฑ์

สำหรับไปปฏิบัติงาน การควบคุมป้องกันโรคและการปฏิบัติการด้านการแพทย์เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะภัยพิบัติ ได้แก่ ค่าวัสดุเก็บตัวอย่าง น้ำยา และสารเคมีในการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์

เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็นและเหมาะสม

๕.๔ ...

- ๕ -

๕.๔.๔.๓ ค่าจ้างเหมารถยนต์ ค่าระวางบรรทุกทางรถไฟและเรือบรรทุกของเอกชน เพื่อใช้ในการขนย้ายสัตว์เลี้ยงที่ประสบภัย และที่นำไปสนับสนุนหรือขนส่งพืชพันธุ์อาหารสัตว์หรืออาหารสัตว์ ให้เบิกจ่ายดังนี้

(๑) ค่าจ้างเหมารถยนต์และเรือบรรทุกของเอกชน ให้จ่ายเป็นรายวันตามราคาท้องถิ่น

(๒) ค่าระวางบรรทุกทางรถไฟ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

๕.๕ ด้านบรรเทาสาธารณภัย ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยเบิกจ่ายได้ ดังนี้

๕.๕.๑ จัดหาภาชนะรองรับน้ำ เช่น โถงซีเมนต์ ถังเหล็กอาบสังกะสี ถังเก็บน้ำ ค.ส.ถ. ถังปูนฉาบเสริมลวด หรือถังเก็บน้ำประเภทอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ขาดแคลนภาชนะรองรับน้ำ

๕.๕.๒ ซ่อมแซมภาชนะรองรับน้ำที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้สามารถใช้เก็บน้ำไว้อุปโภคบริโภค

๕.๕.๓ ซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ ซึ่งมีได้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีเร่งด่วนจำเป็นเพื่อให้กลับคืนสู่สภาพเดิม โดยการซ่อมแซมไม่ต้องไม่เข้าซ้อนทับโครงการที่ได้รับงบประมาณดำเนินการในบริเวณนั้นอยู่แล้ว

สำหรับการซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นกรณีเร่งด่วนจำเป็นเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ซึ่งตั้งไว้ในปีนั้นได้ใช้จ่ายหมดแล้ว และหากไม่ซ่อมแซมจะบังเกิดความเสียหายต่อสิ่งสาธารณประโยชน์ หรือสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนโดยส่วนรวม ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีหนังสือยืนยันข้อมูลดังกล่าวด้วย

สิ่งสาธารณประโยชน์ที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการซ่อมแซม เกิน ๔๕ วัน ให้ใช้งบประมาณปกติดำเนินการ

สำหรับสะพานหรือถนน หรือถนนที่มีท่อระบายน้ำที่ได้รับความเสียหายจนไม่สามารถซ่อมแซมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ให้ก่อสร้างสะพานไม้ชั่วคราว หรือเท่าที่จำเป็น เร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหานี้เฉพาะหน้า

กรณีในเขตชุมชนที่เกิดภัยพิบัติเป็นระยะเวลานาน ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนในการสัญจรไปมา ให้จัดทำสะพานไม้ทางเดินชั่วคราวได้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนตามความจำเป็น

๕.๕.๔ จ้างเหมากำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ อันได้แก่ สิ่งก่อสร้างสาธารณประโยชน์ที่กีดขวางทางน้ำ หรือกิ่งไม้ ต้นไม้ เศษขยะ กอไผ่ ฯลฯ ที่อุดช่องทางน้ำเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำ ทำให้สิ่งสาธารณประโยชน์ด้านหาน้ำไม่ไหว เกิดความชำรุดเสียหาย หรือเกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

๕.๕.๕ ค่าจัดหาวัสดุ ได้แก่ กระสอบทราย ดิน ลูกกรัง เสาค้ำ ไม้แบบ เป็นต้น เพื่อนำไปแก้ไขเหตุการณ์กรณีเร่งด่วนฉุกเฉินจากภัยพิบัติที่จะทำความเสียหายต่อสิ่งสาธารณประโยชน์หรือความเสียหายต่อประชาชนโดยส่วนรวม เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็นและเหมาะสม

๕.๖ ...

ภาคผนวก ค

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568

ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2568

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ 10 พฤศจิกายน 2568)

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568
ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2568
(ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ 10 พฤศจิกายน 2568)

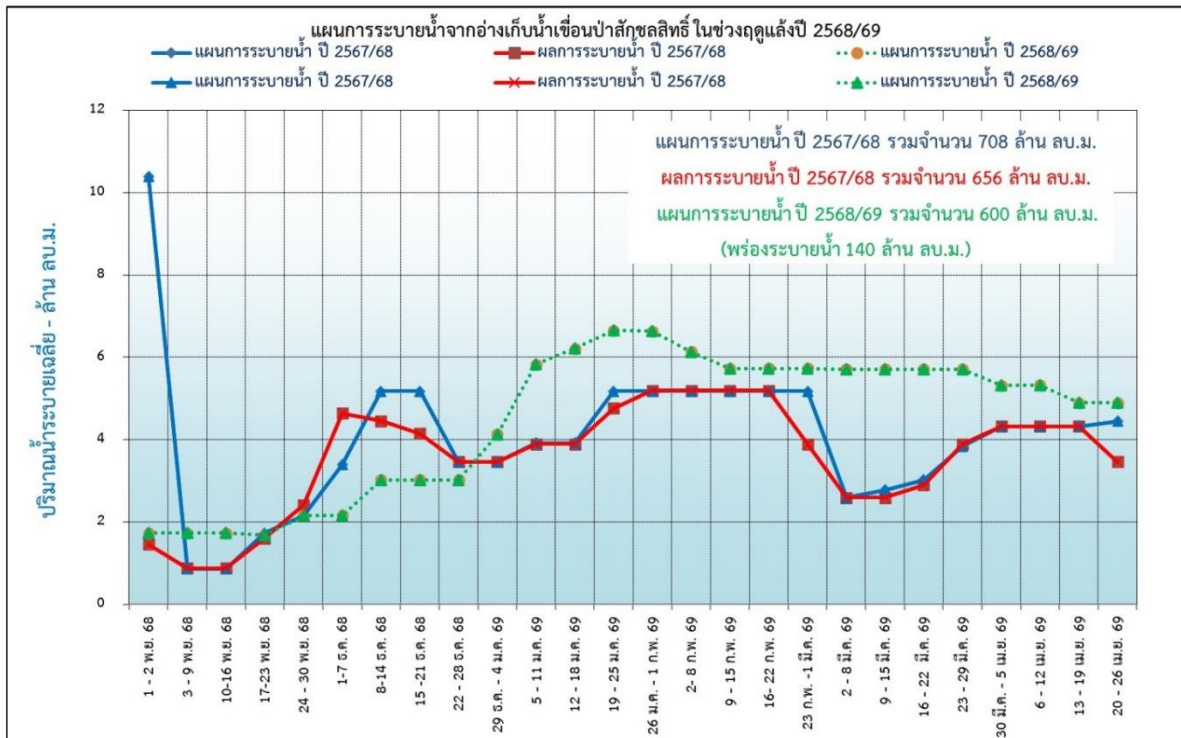
ภาคผนวก ง

แผนการจัดสรรน้ำรายสัปดาห์ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา จากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69
(ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2568 ถึงเดือนเมษายน 2569)

ภาคผนวก จ

กราฟแสดงแผนการบริหารจัดการน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69

กราฟแสดงแผนการบริหารจัดการน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2568/69

ที่มา : แผนการบริหารจัดการน้ำและเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน ปี 2568/69 กรมชลประทาน

ภาคผนวก จ
ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก 2568/69
(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน

ปีเพาะปลูก 2568/69

หน่วย: ร้อยละ

สินค้า	ปี 2568												ปี 2569												ผลผลิต (ตัน)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ข้าวนาปี							1.44	7.86	8.15	10.27	63.17	6.92	1.44	0.45	0.16	0.13	0.01								26,987,948
ข้าวนาปรัง														8.98	32.76	36.38	13.58	5.04	2.67	0.38	0.19	0.02			8,446,502
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					0.27	1.08	5.75	12.21	23.04	33.51	12.20	1.29	0.30	3.94	5.53	0.88									5,325,444
มันสำปะหลังโรงงาน										4.65	6.41	10.30	19.55	20.11	18.30	7.98	3.95	2.50	1.65	2.10	2.50				25,562,946
สับปะรดปัตตาเวีย	7.25	7.33	7.87	9.96	12.99	13.83	8.59	3.63	4.28	6.90	9.27	8.10													1,242,268
ถั่วเหลือง							0.07	0.84	8.71	7.49	1.08	0.24	0.40	41.67	39.09	0.41									15,668
หอมแดง							2.02	2.28	0.03	1.89	7.53	24.42	22.48	14.99	21.81	2.34	0.12	0.09							158,824
หอมหัวใหญ่											1.11	3.03	0.48	8.90	65.59	20.89									31,663
กระเทียม											0.03	14.49	34.30	49.12	2.06										53,390
มันฝรั่ง							5.68	6.71	2.32	0.35	0.64	1.04	2.57	35.54	38.37	6.11	0.67								136,479
ยางพารา	11.18	7.50	3.52	2.72	5.41	8.52	9.40	9.73	9.84	10.58	10.68	10.92													4,863,156
ปาล์มน้ำมัน	3.79	4.57	9.29	12.42	14.63	13.40	10.26	8.64	6.92	6.00	5.28	4.80													19,641,663
มะพร้าวผลแก่ (1,000ผล)	5.89	6.57	6.18	8.95	9.39	10.54	12.03	9.98	8.87	7.50	7.42	6.68													593,023
กาแฟ										2.56	12.72	29.27	28.60	15.58	11.16	0.11									16,534
ลำไย	10.66	5.26	2.26	1.12	0.73	2.34	13.01	30.44	4.12	6.32	9.74	14.00													1,503,683
ทุเรียน	0.77	0.91	1.02	17.86	24.66	22.66	19.36	6.32	1.97	1.16	1.42	1.89													1,539,212
เงาะ	0.17	0.03	0.01	7.63	34.18	29.21	18.21	8.61	1.35	0.25	0.20	0.15													212,082
มังคุด	0.11	0.09	0.02	9.55	27.70	33.32	25.69	2.23	0.27	0.01	0.40	0.61													338,864
ลองกอง				0.02	1.10	6.51	12.60	17.21	37.52	23.68	1.31	0.03													30,183
ลิ้นจี่			0.35	16.68	52.21	30.47	0.29																		37,336

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โทรศัพท์ 0-2561-2870 Email: praci@oae.go.th

หมายเหตุ: 1. ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนตุลาคม 2568

2. ข้าวนาปรัง มันสำปะหลังโรงงาน กาแฟ พืชผัก เป็นปีเพาะปลูก 2568/69 หมายถึง ปี 2569

3. ปรับปรุง ณ วันที่ 5 พฤศจิกายน 2568

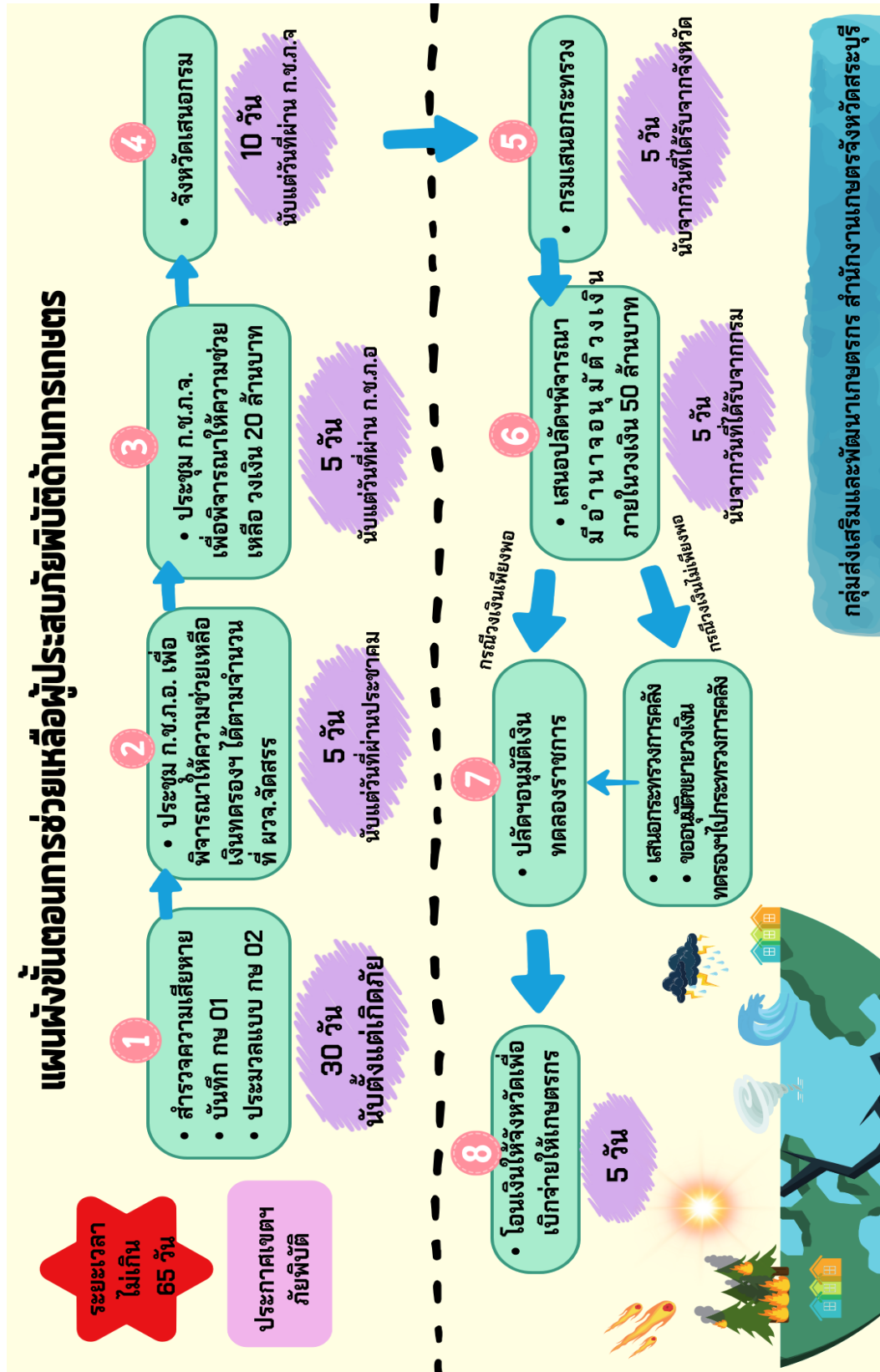
ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิต

ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิตสูงสุด

ภาคผนวก ข

ขั้นตอนการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ปี 2568
และแผนผังแสดงขั้นตอนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร

แผนผังแสดงขั้นตอนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี

ภาคผนวก ซ

สรุปบัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์
ที่พร้อมที่ใช้งานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสระบุรี

สรุปบัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์
ที่พร้อมที่ใช้งานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสระบุรี

